PUBLISHED DAILY EXCEPTING SUNDAYS UNDER PERMIT (No. 895) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE of New York, N. Y. By Order of the President: A. S. Burleson, Postmaster-General.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto $6.00
Za pol leta $2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 204. — ŠTEV. 204. NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 30, 1919. — SOBOTA, 30. AVGUSTA, 1919. VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

POČENJANJE RUMUNCEV V BESARABIJI

RUMUNCI SO ANEKTIRALI RUSKO PROVINCO BESARABIJO KLJUB PROTESTOM PREBIVALCEV. — VELIKO ZATIRANJE. — ZDRUŽENE DRŽAVE OGORČENE. — PROTI RAZŠIRJENJU BOLJŠEVIZMA.

Washington, D. C., 28. avgusta. — Zadnji razvoji v entralni Evropi, posebno pa čini Rumunske na Ogrskem, odklonitev od strani Rumunske, da bi sprejela sklep mirovne konference glede razdelitve Banata med Rumunsko in Srbijo in koncentracija rumunskih čet v bližini teh spornih ozemelj — vse to je poizvročilo živahne razprave v diplomatičnih krogih.

Ti in drugi dogodki, ki so se završili zadnji čas v centralni Evropi, so prisilili diplomate do priznanja, da je postala srednja Evropa zopet središče političnih viharjev.

Tekom prvih dni mirovne konference, ko so bile ameriške čete še v Franciji, in predno so pričele zavezniške vlade demobilizirati svoje armade, je bila teža glasu velikih štirih v izdatni meri večja pri nekaterih manjših narodih kot pa je sedaj, ko je naprimer Rumunska povsem izven kontrole voditeljev mirovne konference ter zavzela povsem neodvisno stališče, mesto da bi se prilagodila sklepom mirovnega sveta v Parizu.

Diplomati delajo primere med položajem kot obstaja sedaj v centralni Evropi ter onim v pričetku mirovne konference, ko je svet štirih odločno nastopil v sporu med Poljsko in Čehoslovaško radi Tešina ter izjavil, da bodo neveljavni vsi sklepi glede bodoče pravnave, ki bi temeljili na oboroženi okupaciji ozemlja Tešina ali ki bi temeljili na de facto položaju, ustvarjenem od one ali druge strani v tem sporu.

Tukjašnji dipomati povdarjajo dejstvo, da je bil glas mirovne konference uspešen v kontroverzi radi Tešina, da pa so bili sklepi iste konference neuspešni in neupoštevani z ozirom na stališče Rumunske proti Besarabiji, Ogrski in Banatu.

Znano je, da so v visokih ameriških krogih zelo ogorčeni nad nastopom Rumuncev ne le raditega, ker nasprotuje ta nastop ameriškim idealom in metodam, temveč tudi raditega, ker sledi neposredno dobi, tekom katere je dobila Rumunska veliko pomoč v obliki ameriškega denarja in ameriškega blaga.

Danes so tukaj spomnili na dejstvo, da je izvršil Mr. Hoover, ameriški živilski kmoisar, veliko delo na Rumunskem in da je pričela Rumunska s svojim delom na Ogrskem in v Banatu, proti sklepom mirovne konference, šele potem, ko je bilo delo Hooverja končano in ko je bila Rumunski zagotovljena nova žetev.

Nastop Rumunske proti Ogrski ter koncetriranje rumunskih čet v Banatu so primerjali tukaj z zadnjo akcijo Rumunske v Besarabiji, ki je ob času svetovne vojne pripadala Rusiji in o kateri je Rumunska sedaj izjavila, da jo je anaktirala base. Besarabija, ki je bila ruska provinca izza pogodbe v Bukarešti leta 1812, ko je bila odvzeta Turčiji potom mednarodnega dogovora, leži neposredno na severoiztočni meji Rumunske.

Rumunske čete so jo zasedle v pričetku leta 1918. Te rumunske čete so prišle v Besarabijo v namenu, da preprečijo razširjenje boljševizma iz Rusije na Rumunsko. Gen. Presan, načelnik generalnega štaba v glavnem stanu in general Bopesco, rumunski vrhovni poveljnik, sta izdala v januarju in februarju 1918 proklamacije, v katerih se je glasilo, da so prišle rumunske čete le v namenu, da vzdrže red in da bodo umaknjene iz Besarabije kakorhitro bo dosežen ta cilj.

Obljube, da bodo rumunske čete umaknjene, pa niso bile nikdar izpolnjene. Mesto da bi izpolnila te svoje obljube, pa je rumunska vlada proklamirala aneksijo Besarabije, ruske province,k rumunski in stem tudi naroda, ki ni bil preje še nikdar del Rumunske.

Znano je tudi, da je Rumunska tekom okupacijske dobe ustanovila režim najstrožje vojaške administracije. Prejšna ruska zemstva in prejšne ruske občine so bile odpravljene. Prebivalci so dobili povelije priseči zvestobo Rumunski in v slučaju, da bi tega ne hoteli storiti, so jim Rumunci zapretili z zaplenjenjem posestev.

Vsi ti čini niso bili le nasprotni idealom in ciljem glavnih zavezniških vlad ter mednarodnem pravu, temveč so kršili to, kar so smatrali Besarabci za svojo pravico. Vsledtega so poslali v Pariz svoje delegate, kojih naloga je bila predložiti zavezniškim voditeljem pritožbe besarabskega naroda ter povedati dolgo povest o krivicah in trpljenju, kateremu je podjarmljeni narod izpostavil rumunski vojaško-okupacijski režim.

Ti besarabski delegati so pojasnili na podroben način kako so rumunske vojaške oblasti izsilile glasovanje "Sfatul Tseri-ja", na katero glasovanje je opirala rumunska vlada vsa svoja dejanja v Besarabiji. Sfatul Tresi je bila revolucijonarna skupščina, ki se je sestala po revoluciji v Rusiji v decembru 1917. To zastopstvo je proglasilo Besarabijo za demokratično republiko ter najprvo določilo, naj postane republika del ruske federativne republike. Pozneje pa je ta skupščina proglasila neodvisnost republike Besarabije, dokler bi ustavodajna skupščina ne določila bodočega štatusa države.

Informacije, ki se nahajajo sedaj v rokah ameriške in zavezniških vlad, kažejo, da so Rumunci tekom svoje okupacije postrelili veliko število članov te skupščine, ker so protestirali proti nasilju. Zbornica se je vsledtega skrčila od 162 na 46 članov, o katerih so rumunske oblasti domnevale, da so "pokorni". S silo in velikim pritiskom so dobili nato Rumunci od te skuččine 38 glasov, ki so se izjavili za aneksija Besarabije k Rumunski.

Odposlanci velikih zavezniških sil v Parizu so bili zelo razočarani, ko so izvedeli za to postopanje Rumunske ter tudi radi rumunske politike proti Srbiji z ozirom na Banat.

Stališče ruskih voditeljev v Parizu, ki so protestirali proti aneksiji Besarabije od strani Rumunske, pa je bilo povsem različno. Oni niso le protestirali proti nastopu Rumunske, temveč tudi izjavili, da nima Rumunska nobene pravice do Besarabije, temelječe na mednarodnem pravu ali na kaki drugi pravici.

Ruski odposlnci so priznali dejstvo, da so v Besarabiji Moldavci, ki predstavljajo nekako 47 odstotkov prebivalstva in ki žive v glavnem v štirih provincah. Ti Moldavci so sorodni Rumuncem ter smatrajo ruski zastopniki za povsem primerno, da se vprizori ljudsko glasovanje v štirih provincah, kjer so Moldavci v večini in te štiri province po edini, v katerih imajo v resnici večino.

MANEVRIRANJE AEROPLANOV.

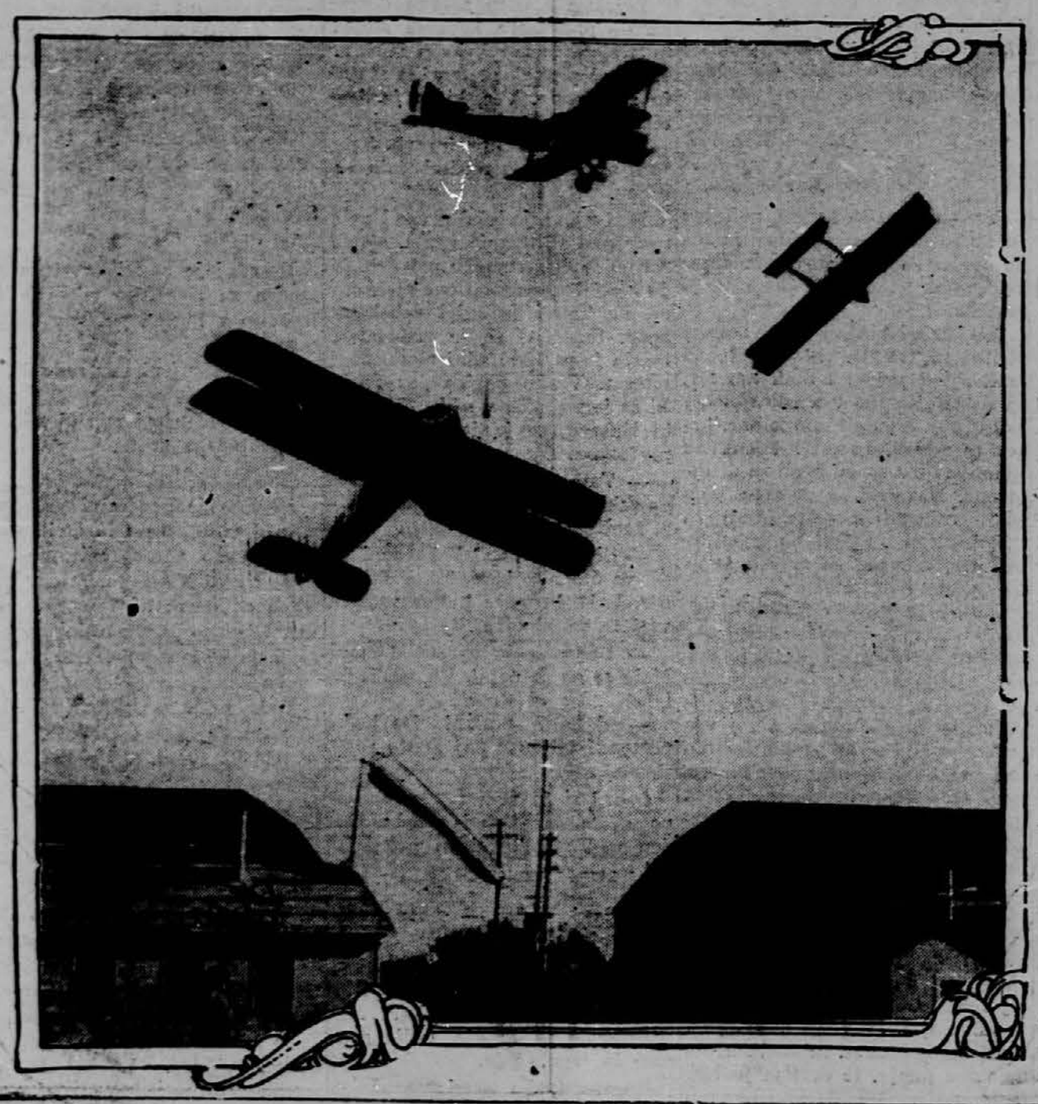

AGITACIJA ZA LIGO

Washington, D. C., 29. avgusta. Čeprav je tajnik Tumulty pri objavi, da bo predsednik Wilson odpotoval iz Washingtona naslednjo sredo, tudi navedel imena nekaterih glavnih mest, v katerih bo predsednik govoril, ni bil vendar objavljen oficijelni potni načrt.

Ugotovilo tajnika kaže, da bo naskočil redsednik v svojem boju za mirovno pogodbo in Ligo Narodov glavne postojanke opozicije.

Potovanje, ki bo trajalo 25 dni, bo povedlo predsednika skozi srednji zapad, severni zapad, ob pacifični obali ter mogoče na južni zapad. Otvorilni nagovor bo v Columbus, Ohio, v četrtek, nakar bo govoril v Indianapolis, St. Louisu, Kansas City in Topeka.

Nadaljna mesta, v katerih bo govoril predsednik, so naslednja: -- Omaha, Sioux Falls, St. Paul, Minneapolis, Bismarck, N. D., Billings in Helena, Mont.; Coeur d'Alene, Idaho; Spokane in možno Seattle, Portland, San Francisco, Los Angeles in San Diego.

Datum vsakega govora bo objavljen obenem z potnim programom. V svojih nagovorih se bo predsednik zavzemal za takojšnji sprejem mirovne pogodbe brez vsake izpremembe. Obenem pa bo tudi pojasnil svoje delo kot načelnik ameriške mirovne komisije v Parizu.

☞ Zastran postavnega praznika "LABOR DAY", ne izide v pondeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek.

Uredništvo.

NOV RUSKI DEŇAR.

Stockholm, Švedska, 28. avg. — V poročilu iz Helsingforsa se glasi, da je severo-zapadna vlada v Rusiji natisnila bankovcev v vrednosti 350,000,000 rubljev, kateri bankovci bodo stopili na mesto dosedanjih obveznic. Bankovci bodo nosili podpis generala Judeniona, načelnika nove vlade v Helsingforsu in cirkulacija teh bankovcev po celem ruskem ozemlju bo prisilna.

Tri mesece potem ko bo Petrograd zavzet od boljševikov, bo te bankovce mogoče izmenjati proti državnim bondom. Novt izdaja bo zajamčena od celega premoženja Rusije.

OPROŠČENJE UJETIH NEMCEV.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Med Francozi, Angleži in Amerikanci je bil sklenjen dogovor, na podlagi katerega bodo takoj izpuščeni nemški vojni jetniki, katere so ujeli Amerikanci in Angleži. —

S tem bo oproščenih 8000 Amerikancev, ki stražijo sedaj 40,000 Nemcev v Franciji, katere so ujeli Amerikanci in s tem bo tudi omejeno število Amerikancev v Evropi na 6800 mož, ki se nahajajo ob Renu.

FRANCIJA PREVZELA AMERIŠKE ZALOGE

Francija je prevzela vso lastnino ameriške ekspedicijske sile. — Plačala bo $400,000,000.

Washington, D. C., 29. avgusta. Sklenjen je bil dogovor, soglasno s katerim bo plačala francoska vlada ameriški vladi $400,000,000 za celo lastnino ameriške ekspedicijske sile v Franciji, z izjemo one, ki je določena za povratek v Ameriko ter one, katero bodo še porabili ameriški vojaki v Franciji. Nakupni kontrakt sta podpisala oba naroda. Vse priprave za prodajo so bile storjene potom Ameriške likvidacijske komisije, kateri je načeloval sodnik Parker in nekaj posameznosti je pojasnil včeraj vojni tajnik Baker v svojem rednem pogovoru z zastopniki časopisja.

Soglasno s kontraktom, sklenjenim s Francijo bo plačala sledenja za ameriške armadne naprave, orodje in zaloge $400,000,000 v francoskih obveznicah, ki bodo izročene ameriški vladi.

Vrednost cele lastnine ameriške ekspedicijske sile so cenili na $749,000,000. Sodnik Parker pa je pojasnil vojnemu tajniku Bakerju, da bi stalo dosti denarja, če bi hotela Amerika prodati to blago na kak drug način in da bi bilo treba 40,000 ameriških vojakov v Franciji za nadaljnih osem mesecev, da razpečajo ali varujejo to blago. Če bi se dalo to blago na javno dražbo v Franciji, bi bilo treba plačati pristojbine v znesku $150,000,000.

Vsled tega je prišel vojni tajnik Baker do prepričanja, da je ponudena svota $400,000,000 dosti visoka, kajti dosti sedaj prodanega materijala bi izgubilo vsako vrednost ter bi znašala povzročena škoda vsaki dan približno pol miljona dolarjev.

Za ameriške čete, ki se še vedno nahajajo v Franciji ter Rdeči križ se je prihranilo pol miljona ton potrebščin. Vrednost teh zalog predstavlja svoto $106,000,000. Baker je rekel nadalje, da je dobila ameriška vojaška uprava $32,000 za konje in druge živali, katere so prodali v Evropi. 5000 konj je dobila Poljska, drugi pa so bili prodani v francoskih mestih.

Preostali vojaški železniški materijal, ki se nahaja v Ameriki, bo isto tako prodan.

JAPONSKO ČASOPISJE PROTI AMERIKI

JAPONSKO ČASOPISJE PRAVI, DA NIMAJO REPUBLIKANSKI SOVRAŽNIKI ŠANTUNG URAVNAVE PRAVICE, DA BI NAPADLI ČAST JAPONSKE. — IZJAVE RAZNIH JAPONSKIH ČASOPISOV.

Washington, D. C., 28. avg. — Japonsko časopisje se je združilo k skoro soglasnemu napadu na stališče nekaterih republikanskih voditeljev v senatu z ozirom na Šantung uravnavo. Listi trdijo povsem javno, da bodo služili zadnji razvoji v to, da uničijo prijateljske odnošaje med Združenimi državami in Japonsko.

Nekatera ugotovila, vsebovana v japonskih listih, so zelo trpka ter dvomijo o pravici ameriškega senata, da napada čast Japonske. Listi omenjajo senatora Lodge in Borah in posamezni izvlečki iz listov so vsebovani v kabelskih sporočilih, ki so prišla danes semkaj.

— Senat Združenih držav nastopa neprimerno glede Šantung vprašanja, — pravi list "Hoči". — Mr. Borah je šel celo tako daleč ter izjavil, da se Amerika ne bo obotavljala iti v vojno. Ko je japonsko časopisje pred nedavnim časom obsojalo nepostavno akcijo Amerikancev na Kitajskem, je vložil ameriški poslanik v Tokio pritožbo pri japonski vladi. Kako pa se ozira na sedanje stališče Amerike? Ne bomo rekli, dosti glede te točke. Mi le pravimo, da bo Japonska, brez ozira na Ameriko, izvedla svoje pravice, ki so ji zajamčene po mirovni pogodbi.

— Plemenski boji v Ameriki so sramota za celi civilizirani svet. Če hoče Amerika drugim pridigovati princip pravice in človečanstva, mora najprvo rešiti na svojih lastnih tleh vprašanje plemenskih sporov.

V listu 'Joredzu" se glasi med drugim:

— Stališče republikancev v senatu Združenih držav je skrajno nediskretno ter skušajo očividno žaliti brez kakega primernega vzroka. Oni le širijo kitajsko propagando. Mogoče ne nekaj vzroka za stališče, ki sta ga zavzela gospoda Van-Čengting in Lin Čang-Min kot Kitajska, a tako stališče je brez vsakega pomena, če je podpirano od Amerikancev. To je prav tako kot če bi Japonska namenoma obsojala Ameriko radi mehiških zadev.

List "Osaka Asaki" pravi:

— Mehiško vprašanje je prav tako mučno za Ameriko kot so kitajska vprašanja za Japonsko in mi simpatiziramo z Ameriko glede te točke. Če pa bi bila le senca Japonske za ameriško-mehiškimi zmedami, kako bi se razburilo javno mnenje v Ameriki? Senco Amerike pa je pogosto videti za spori med Japonsko in Kitajsko. Kadarkoli pride do sporov med Ameriko in Mehiko, se vprašujemo, če ni mogoče v tem oziru dovesti do kakih izprememb v naš prid.

List "Čugaj Šogio" pravi:

— Stališče kitajske mirovne delegacije odseva sedaj iz senata Združenih držav. Vlada v Pekingu je očividno uvidela potrebo, da pritisne svoj pečat na mirovno pogodbo, a se obotavlja sedaj napraviti konečni sklep. Edino upanje Kitajske leži v ameriškem senatu, ki je pričel napadati Šantung uravnavo. Če ne bo hotel senat odobriti mirovne pogodbe radi Šantung vprašanja, bo kitajska vlada vstrajala pri svojem sklepu, da ne podpiše pogodbe.

V sedanjem času sta Japonska in Amerika v dobrih odnošajih, ki naj bi se še povečali v teku časa. To je želja obeh narodov in to bo tudi pospešilo srečo obeh. Sedaj pa se je zgodilo, da je nastopil senat Združenih držav proti Japonski v zadevi Šantunga. Vsled tega se bojimo, da bo to kaj slabo uplivalo na naše odnošaje z Ameriko.

List "Džidži" pravi:

— Če bo šlo sedanje stanje stvari naprej, bo edina posledica ta, da se bodo pojavili številni nemiri in dogodki kot je bila ustaja bokserjev. To stanje stvari je bilo podaljšano iz treh vzrokov. V prvi vrsti je prišlo Šantung vprašanje. Amerika pospešuje ali vsaj simpatiza s Kitajci v njih proti-japonskih gibanjih ter ustvarfja s tem razmere, ki bodo lahko dovedle do uničenja prijateljskega razmerja med Japonsko in Kitajsko. Drugič preprečuje Amerika delo starega konsorcija s tem, da predlaga novo posojilno skupino. To bo imelo za posledico, da bo prišla Kitajska v resne finančne težkoče. Tretjič pa so bili uplivni Kitajci tako na severu kot na jugu varani od Amerikancev, vsled česar so se udali proti-japonskemu gibanju, ne da bi pri tem pomislili, da bodo take akcije prinesle Kitajski pogin.

- DENARNE POŠILJATVE V - - ISTRO, NA GORIŠKO IN - - NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantimamo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir	$ 6.30
100 lir	$ 12.00
500 lir	$ 59.00
1000 lir	$118.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cena kronam vedno pada

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	$ 3.25	1000 kron	$ 30.30
300 kron	$ 9.40	5000 kron	$148.00
500 kron	$ 15.15	10,000 kron	$295.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenski Delnik)
(Slovenian Daily)
Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Vice-President.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $4.00
Za pol leta $2.00
Za četrt leta $1.00
Za mesto New York celo leto $5.50
Za pol leta za mesto New York $3.00
Za četrt leta za mesto New York $2.00
Za pol leta $3.50
Za Evropo za celo leto $5.00

GLAS NARODA
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $4.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 2876 Cortlandt.

Narastek angleškega cesarstva tekom vojne

V značilnem nagovoru glede oropanja azijskih in afriških dežel od strani Anglije, Francije in Japonske je senator Medill McCormick pred par dnevi obrnil pozornost ameriškega naroda na dejstvo, da si ni Velika Britanija zagotovila tekom te vojne le uresničenja svojih sanj glede "popolnoma rdeče" črte od rta Dobre nade pa do Kajire, temveč da je tudi dovršila nepretrgano rdečo črto od Kajire pa do Kalkute.

To pomeni, da je od pričetka velike vojne Angiija potom osvojevanja, pogodb in protektoratov razširila svoje dominije v takem obsegu, da je sedaj mogoče Angležu potovati celo pot od indo-kitajske meje pa do rta Dobre nade, skoro po celi širini Azije ter po celi dolžini Afrike, ne da bi zapustil angleško ali od Angležev kontrolirano ozemlje.

Arthur Ponsonby, prejšnji član parlamenta, je oče ugotovila, da je Anglija od trenutka, ko je bil izstreljen prvi top preko srbske meje leta 1914 in ko so se pričele nemške armade pomikati preko belgijske meje, dodala 1,418,029 kvadratnih milj ozemlja k cesarstvu, v katerem sedaj solnce dejanski nikdar ne zaide.

Senator McCormick je obrnil pozornost na dejstvo, da je leta 1883 ministrski predsednik Gladstone ponovil "posebne in slovesne obljube", katere so že podali lordi Granville, Lafrerin in Salisbury, da ne bo Anglija nikdar anektirala Egipta.

Izbruh svetovne vojne pa je tako radikalno izpremenil mednarodni položaj, da je dne 18. decembra 1914 proglasila Velika Britanija protektorat nad Egiptom. Ta akt je dodal približno 350 tisoč kvadratnih milj k ozemlju angleškega cesarstva.

Tekom posvetovanj mirovne konference je Anglij, brez ozira na mirovno konferenco, sklenila pogodbo s Perzijo, ki stavlja v angleške roke finančno, vojaško in ekonomsko administracijo nadaljnjih 628 tisoč kvadratnih milj ozemlja.

Razentega je napravila pogodbo, koje objavljenje je povzročilo v Franciji tako razburjenje, Kaspiško morje za angleško jezero ter stavilo v angleške roke enega najbolj bogatih virov petroleja na celem svetu.

Pogajanja z Afganistanom, po misterijoznem proti angleškem izbruhu v dotični deželi, obenem z dejansko angleško okupacijo Mezopotamije in dejanskim zaključenjem uplivnih sfer v Palestini in kraljevini Hedžas, so zaprla in izpolnila vrzel med Egiptom ter indijsko mejo.

S to vrzeljo izpolnjeno in nemško iztočno Afriko v angleških rokah, v katerih bo ostala najmanj za eno generacijo ali dve, je bil izpolnjen sen glede "popolnoma rdeče črte" od rta Dobre nade pa do Kajire in od rta Dobre nade pa do meja Burme in Kitajske.

Medtem pa je angleška vlada šele pred par dnevi objavila, da je uspešno zaključila svoja dolgo časa trajajoča pogajanja s Kitajsko glede Tibeta in da soglasno z določbami sedaj sklenjene pogodbe Kitajska priznava avtonomijo Tibeta, ki obsega 466 tisoč kvadratnih milj.

Kaj pomenja ta transakcija za Kitajsko, ni še jasno, vendar pa je lahko domnevati, da se ni Anglija več kot pet let pogajala s Kitajsko radi Tibeta, ne da bi imela v mislih kak končni cilj.

Važno je obdržati trajno v spominu te značilne izpremembe na zemljevidu sveta pri vsaki razpravi glede člena X. dogovora glede Lige narodov, potom katerega bi Amerkia zaobljubila svoje moštvo in svoje bogastvo za vzdržanje obstoječih meja.

Tako piše neki newyorški list.

O govoru senatorja McCormicka smo že pisali ter tudi opozarjali na dejstvo, da je Liga narodov ustvarjena le v korist štirih velikih narodov, namreč Anglije, Francije, Italije in Japonske, ki so si med seboj razdelile svet ter sedaj pričakujejo, da jim bo celi svet pomagal ohraniti ozemlja, katera so dobile te sile v roke.

Če bi bila Jugoslavija član Lige, bi morala pomagati Italijanom, kadar bi se uprli Slovenci na Primorskem in Jugoslovani bi se morali boriti proti svojim lastnim bratom, katere je "pravična" pariška konferenca spravila pod italijanski jarem, torej iz dežja pod kap, a ne pod kap — pod ploho.

Štiri največje države so si razdelile celi svet ter hočejo sedaj, da ostane pri tem.

Pri tem pa ne bo ostalo, kajti Liga, če bo ustvarjena, bo le na papirju ali pa se bo morala boriti z drugo Ligo, katero bodo ustvarili narodi, katere je spravila mirovna konferenca v novo robstvo.

Časi, ko so se dali narodi zatirati, ne da bi se branili, so minili. To naj si zapomnijo "veliki štirje".

KONEC PRAZNOVANJA.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Pruska vlada je odredila, da se vnaprej ne sme več praznovati v Nemčiji obletnice bitke pri Sedanu. To praznovanje je bilo v Nemčiji v navadi že preko štirideset let.

Dopisi

Aurora, Minn.

Iz neznanega vzroka je izbruhnil požar pri Anton Hodniku. Pogorelo je do tal. Rešili niso čisto nič, ostali so uboge reve v tistem, v čemur so bili. Rojakom ga toplo priporočamo za kakšen milodar, ki naj se pošlje na podpisanega. S sedmimi otroci je vsakemu znano, da ne more denarja devati na stran.

Tukaj smo imeli sv. birmo; birmanih je bilo 193 otrok. Bila je velika slavnost, ker ni bilo 10 let tukaj birme.

Sedaj pa premislimo o prohibiciji. Poglejte, kam smo prišli, da ne moremo dobiti pravega ječmenovca, imamo le ubogo "bingo".

Louis M. Perušek.
Box 458.

Naylor, Mo.

Vse spi v naših krajih, nobeden se ne briga več za javnost, in širše občinstvo je gotovo mnenja: reklamirana naselbina pred leti je zaspala.

Žal, dragi bralec, da ti moram skaliti to veselje. Slovencev, in med njimi precej trdnih kmetov, ni manjše število v teh krajih kot kdaj prej. Izgubili smo le one, kateri so mislili, da imajo talenta za kmetijstvo, a so ga imeli za druge struge. Nekateri za delavce, drugi za rudarje in nekaj tudi za "barleycorn". Upam, da vsem dobro gre, zadnjim pa moje sožalje, ker je ona obrt preminula.

Letina je prav dobra ali prokleto slaba, kakor še vzame. Neprestan dež maja in junija je oviral sajenje koruze po nižavi. Žrjena julija bo napravila, ako ne bo slane do 15. oktobra. Po višjem svetu je zgodnja koruza dobra in zrela. Pšenica je silno trpela ob cvetju in dozoru vsled dežja in pridelek se je skrčil neznansko. Kos pšenice na moji kmetiji 55 akrov se je 10. maja cenil po izvedenih 40—50 bušljev na aker. Voda jo je skrčila na 1095 bušljev mlatene. Enako druga polja v primeri. Pred leti so ljudje trdili: Pšenica ne raste v tej deželi. Gotovo ni rastla, ker je ni nihče sjal. Povedati moram, da moja zemlja nikoli ni imela nobene vrste gnoja, le detelja je bila podorana l. 1918. Bi bilo ugodno v cvetju. Lahko trdim, da bi se pridelek cenil na aker eden največjih v državi, ali povsod, kjer pšenica raste. Trave in deteje so bile čez vse fine, edino premalo se pozornosti obrača na ta pridelek v ej deželi. Slovenci so na tem bolji, ker posamezni imajo lepe travnike in sena, da ne vedo, kam ga spraviti. Kak razloček sedaj in pred 10. leti, ko mi je nek Slovenec rekel: Prokleta dežela, še toliko sena ne zraste, da bi kravi zgonce zamašil. Seveda, ko se ni sjalo. Krompir je obrodil izvanredno fino, le premalo je bilo sajenega kot so cene sedaj. Sadja dovolj, posebno breskev, da se je drevje dobesedno lomilo. Grozdje izvrstno. Žal, da po načelih suhačev Slovenci ne delajo več vina, temveč ga le sprešajo in ono vodo denejo v sode, katera se rabi proti trebušnim boleznim. Tekočina se užije ter s kozarcem podrgne in bol takoj preneha.

Dalеč so je prinesli suhači, da človek na stara leta postane hinavec in lažnik. Ako se želi požirek, dobi se posebno pri nekem kmetu vse vrste vode: namočen bezgove, robidnice, zmečkano grozdje in vse nedolžne pijače. Edino suhaške pijače imajo čudno lastnost: razvežejo jezik. Kmetje ne vprašujejo samo: kok je kok — tok je tok in kade dalje svoje pipe, temveč nasprotno, v pol uri človek zve, kdo ima najboljšega teleta, najbolj plodne svinje, najboljše mule in sploh vse novice okrožja, kako se pijača dela v loncu brez cevi, patent Amerikanca itd.

Pavola 14 dni pozna izgleda izvrstno. Dinje so bile pozne, a precej lepe. Videl sem dve kari povprečne teže 36 funtov. Enak pridelek se lahko pošlje na trg in se s ponosom pove: "Raste v Missouri." Kmetje po najnižjem svetu nimajo pravih pridelkov. To je prvikrat, kar sem v deželi. Vsi drugi se ne morejo tožiti od slabe letine. V celoti pa je srednje dobro.

Predrugačilo se je tukaj v trid kmeta silno vse v 12. letih. Ne pridela se nobene reči, da ne bilo dobrega trga. Surovo maslo, jajca in kokoši 2—3krat višje. Še pred 8 leti je bila navada prodajati kokoši po številu, 25¢, ne glede na težo. Pred 4. meseci sem videl kmeta, ki je pripeljal na prodaj kokoši, katere so vrgle povprečno komad $2.80 vrste Buff Pl. Rock. Umen perutninar z malim svetom lahko dandanes živi in to dobro. Edino, kar se še pogreša, je mlekarna, a to je vse še v povoju. Postaje smetane se povsod odpirajo in tudi tukaj se že posamezniki pečajo s tem. Drugih novic ni.

F. Gram.

Misli.

Živela sta eden zraven drugega — proletarec krvavih žuljev in proletarec zasužnjenih misli... Nista se poznala; sovražila sta se in zaničevala. Vez, ki ju je drgnila in ki bi ju spajala, trpljenje — je bila v sredi pretrgana. Zato tudi nista slišala medsebojnih vzdihov.

Med njima je ležal prepad poln nezaupanja in zaničevanja. Napol nil ga je črn, strupen potoček, ki je curljal tam izpod one zlate gore, na kateri je sedel debel gospod. Smehljal se je proletarcema in je mežikal zdaj temu, zdaj onemu. Vsako pegico je opazil, ki se je pojavila v njiju življenju in ljubeznjivo je je zaupal nasprotnikoma.

— Tam v oni beznici so nekoga zaklali, tudi on e bil zraven, — je mežikal.

— Si ga li videl? V kavarni sedi, pa časopise bere. To je življenje, kaj? Drugače kakor vzdigovati težko kladivo.

— Danes je kolovratil domov. Malo se ga je napil. Eh, plača je bila!... Ubogi otroci!

— V šolo? Nikdar! Da bodo postopači? Denar naj gredo rajši služit...

Otiral si je prvi pot z razoranega čela, drugi pa je sedel sključen nad številkami in pokašljeval — — — — —

* * *

Prišla je vojna — grozna, moreča vojna.

Brata sta. Domovina je v nevarnosti... Složno se morata boriti.. Mislita na ženo in otroke....

Žvižgale so krogle, tulile granate in trgale ude.

Ko sta drvila proti sovražnim okopom, sta se pogledala. Prvič je drug drugemu v obrazu opazil sorodne poteze trpljenja. Oklenili sta se desnici in takrat sta začutila, da sta brata.

— Domovino je v nevarnosti!

— Domovina?!

— Kdo je domovina, za katero se bijeva?

Začelo se jima je svitati.

— Midva sva domovina!

— Ako sva midva domovina, zakaj sva se pa začela boriti?

— Ali je naju kdo napadel?

— Ni bilo boljše družini, ko sva jo hranila s svojim delom?

— Bo že skrbela domovina zanjo?

— Sva bila li prevarana?

* * *

Takrat je moralo biti, ko se jima je stegnila naproti okajena, razpokana roka iz sovražnih jarkov. V dimu sta opazila temen obraz. Nezaupno sta motrila roko in tujca.

Ko se je dim razgnal, sta začudeno pogledala v obraz sovražniku — bil je človek...

Tudi na njemu sta našla poteze trpljenja in roka, katero jima je molil, je bila žuljava in raskava. V oči sta pogledala bratu — globoko v oči. V njhi sta zasledila debeluha, ki je plašno opazoval spoznanje. Njegov obraz se je pačil v dobrohotnem smehu in je počasi ginil. Ko ga ni bilo več, so se jim zaiskrile oči in bratje so se objeli in poljubili.

Bil je svet poljub — poljub miru in sprave — — —

* * *

— Ste slišali, koliko so jih obesili boljševiki?

— Da, mnogo so jih obesili.

— Ropajo!

— Lačni so.

— Divjajo kakor zveri.

— Tudi vi ste nekoč divjali.. Ali ste že pozabili?

— Nedolžna kri teče..

— Je li bila ona grešna, ki ste jo vi prelivali? Kri rodi kri. Niste tega vedeli, ko je tekla? Sejali ste sovraštvo in žeti hočete ljubezen? Sejali ste razdor in hočete bratoljubja? Ali niste še spregledali?

Očistite dobro seme, ki ga sejete in ne sejajte ljulke, da ne bomo jedli grenak kruh!

Ado Gng.

PETER ZGAGA

Po sklepu miru so začeli na Češkem saditi drevesa ter jih imenovati "Drevesa Svobode".

Kjer so pa bili bolj nestrpni, in niso hoteli čakati, da bi se mladika razvila, so enostavno krstili kako starejše drevo z imenom Svobode.

Tako je bilo tudi v Hladnem na Češkem.

Profiterji pa niso samo v Ameriki, pač pa tudi na Češkem. Tukaj v Ameriki se ljudstvo jezi nanje, na Češkem jih pa sodi. In ravno v Hladnem se je pripetil zelo zanimiv slučaj. Nekega Žida, ki je delal stoprocentne dobičke (v Ameriki je to nekaj vsakdanjega in nedolžnega) so prijeli ter ga obesili na drevo Svobode.

* * *

Dosedaj je ameriška vlada potrošila za ameriško mirovno delegacijo v Parizu poldrug miljon dolarjev.

Če je sklenjeni mir res mir, je to malo.

Če pa sklenjeni mir ni mir, je prokleto lepa svota.

* * *

Koneno je generalni pravdnik določil cene mesa in živil. Cene niso fiksno ugotovljene, pač pa diferirajo. Kana tometosov naj stane od devet do šestnajst centov. Umevno je, da bodo grocerji rajši prodajali po šestnajst kot pa po devet.

Toda, to je vse skupaj nič. Poglavitna stvar je ta: Nihče, nobena sila na svetu, niti vlada Združenih držav ne more spraviti pred sodišče onih grocerjev in trgovcev, ki bi prodajali svoje blago cenejše kot je določil državni pravdnik.

* * *

To vendar ni noben vbogaime, če pokloni sin očetu ali brat bratu kako darilo — piše "Amerikanski Slovenec" glede kišt.

To resnico je treba podpisati z obema rokama.

Slovensko narodna zvezana gospoda ni igrala uloge dobrotnika, pač pa čisto trgovskega posredovalca. Padlo je nekaj pri kištah, nekaj pa pri frohtu. Če več ne, že vsaj toliko, da trije gospodje sedaj v domovini prav udobno žive.

* * *

To je ravno tako, kot če bi Sakser vzkliknil: — Častite me, ljudje božji, ker skozi mojo tvrdko lahko pošiljate denar v staro domovino.

* * *

Tisti, ki v domovini kaj sprejme, je hvaležen samo onemu, kateri mu je kaj poslal. Prokleto malo se pa briga, če je šla pošiljatev preko Švice ali preko Kitajske, poglavitno je, da jo je dobil.

* * *

Večji in pomembnejši bi bil pa dar, če bi dali Zvezarji svoje kolekte narodu v stari domovini, namesto da so jih dali laži-prerokom in agitatorjem za nekaj, s čemur se narod ne strinja.

* * *

Žalostna in čudovita pot.

H kralju šel je od cesarja
in se kralju je priklonil:
"Daj, da zate bom pozvonil,
ko bo šlo za sveto stvár.

Toda, kaj bi brez denarja,
ti ga nimaš, dragi čika,
jaz ga nimam, in velika
stvar bo mesto v dobro — vkvar.

Če bi reinšurenc nesel
kake solde, poskušajmo
in na delo se podajmo;
karto imam — dobra stvar.

Pa ni s karto nič opravil.
Reinšurenc se je skisal,
Hitri jo je pa pobrisal
v likver biznes in izjavil:

Naj živi nam prohibišen!
Reinšurenc šel je v vodo,
šnops imam zdaj za gospodo,
s šnopsom delal bom komišen!

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.
Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.
VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS V. GRAHEK 848 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.
NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.
POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.
PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St. Room 605 Chicago, Ill.
ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta box 63 Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.
Jednotino glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozíralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress lestvici. V blagajni ima krog $300 000 (tristotsoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do $1,500,000 (en miljon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da bodi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Nove poštne znamke.

Komisija za oceno novih poštnih znamk se je odločila za nastopne nagrade: Za franko-znamko prvo darilo v znesu 500 dinarjev profesorju Marku Perošu iz Zagreba in profesorju Koželju iz Ljubljane. Drugo darilo 300 dinarjev: Srečko Sabljaku iz Zagreba, Pati Slijepčeviću iz Belgrada in profesorju Porošu. Tretju Koželju iz Ljubljane, Carapiću, Pajaloviću, Milutinoviću in Pavloviću, vsem iz Belgrada. Za porto-znamke prvo darilo 300 dinarjev: profesorju Porošu iz Zagreba, Milivoju Kuntaku iz Belovara, Srečku Sabljaku in Pavloviću. Drugo darilo 150 dinarjev: Čarapiću in profesorju Koželju. Upotrabili se bodo vsi ti osnutki, tje darilo 200 dinarjev: profesor-

SEDAJ LAHKO POŠLJETE DENAR V JUGOSLAVIJO

Glavni urad
American Express Comp.
65 Broadway, New York

To veliko in krasno poslopje je zgradila American Express Company in je njena last.

popolnoma varno, hitro dostavljenje in po najnižjih cenah potom

AMERICAN EXPRESS COMPANY
Glavnica $18.000.000.00

Pošljite svoj denar potom stare poštene tvrdke. Ta velika družba je bila vstanovljena leta 1841, ima veliko glavnico, agente in urade v vsakem delu sveta ter pošilja v evropske dežele veliko več denarja kot vsak drugi odpošiljalec. V svoji trgovini je popolnoma poštena. Vsak odjemalec dobi isto ceno izmenjave.

Cene izmenjave so sedaj nizke. Če pošljete sedaj svoj denar, bodo vaši domači dobili več kron za en dolar.

DANAŠNJA CENA (se lahko izpremeni) je 100 kron za $3.25. Poštnina 25 centov za naročilo za vse kraje v Jugoslaviji.

Vi nam lahko pišete v svojem maternem jeziku, ali pridete v katerkoli American Express Office.

Varnost Hitrost Nizke Cene

Izpolnite to denarno nakazmico, pridenite ekspresni Money Order, poštni Money Order ali gotovino v registriranem pismu in pošljite na:

Foreign Money Order Department
AMERICAN EXPRESS COMPANY
65 Broadway, New York — 18 Chatam Square, New York — all 118 W. 39 St. New York

Agentje in dopisniki povsod. Kadarkoli odpošljete denar glejte, da dobite American Express Co. potrdilo.

DNE..... 19

ZNESEK
IME, KOMU NAJ SE IZPLAČA DENAR .....
KJE PREBIVA .....
POŠTA .....
OKRAJ .....
DEŽELA .....

IME ODPOŠILJALCA .....
P. O. B. ..... ŠTEVILKA ..... CESTA.....
MESTO .....
DRŽAVA .....

VAŽNO POJASNILO GLEDE POTOVANJA.

Res je, da se zamore sedaj potovati v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni in zato čaka dalj časa v New Yorku tisoč ljudi na prostore. Najbolje je rojakom potrpeti na svojem prostoru, nego po nepotrebnem trositi v New Yorku denar. Razmere se bodo vendar kmalu izboljšale, zato naj preje raje vsako piše za pojasnila na: TVRDKA FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street. New York, N. Y.

Vi ste lahko zdravi

Če se zate zdraviti pri prvem in najboljšem zdravniku v Pittsburghu, DOKTORJU OSBORNU, v katerega uradu se govori čisto slovenski in ki se nahaja na 113 Smithfield Street, drugo nadstropje. Dobite ga lahko. On jamči za pravo zdravljenje vaše bolezni, zdravi pa vse bolezni, možke in ženske. Posebno se pazi, da hitro in trajno ozdravi vse privatne bolezni možkih. K njemu se lahko s zaupanjem obrnete. On zna varovati tajnost. K njemu prihajajo ljudje od blizu in daleč da jih zdravi. Njegove cene so zmerne, zdravljenje najboljše. On ima svojo lastno lekarno in vse električne stroje za pregledovanje. On zdravi vsakega enako: bogatina in siromaka. Pojdite k njemu in se sami prepričajte. Pazite na naslov:

Slovenski zdravnik

PROFESOR DOKTOR OSBORNE
113 Smithfield Street, (2. nadstropje) Pittsburgh, Pa.

SMRT GENERALA LOUIS BOTHA

Burski poveljnik, ki je porazil nemške čete v Afriki, je nenadno umrl v Pretoriji.

Pretoria, Južna Afrika, 28. avgusta. — General Louis Botha, ministrski predsednik ter poljedelski minister Južno-afriške unije, je nenadno umrl danes zjutraj po hudem napadu influence.

General Louis Botha je bil rojen leta 1862 v Greytown, v Natalu. Njegovi pradedje so bivali v Južni Afriki od leta 1683 naprej. Njegov oče in mati sta bila oba hugenotske krvi. Bil je osmi otrok družine trinajstih. Leta 1884 je bil še ovčji pastir. Pozneje je bil z Luka Meyer-jem, s katerim je ustanovil novo republiko, pozneje zvezano s Transvalom. Botha je nasprotoval vojni ob času, ko je poslal Krueger angleški vladi svoj ultimatum, leta 1899.

Tekom Burske vojne je bil general Botha, potem kot je bil Joubert ranjen, imenovan vrhovnim poveljnikom burskih čet ter je služil skozi zadnjo polovico vojne. Pri Colenso je porazil s 6000 svojimi ljudmi 18,000 Angležev, katerim je poveljeval general Buller.

Bil je vedno Bur, kateremu so zaupali angleški kolonisti. Ko je bila dana leta 1907 burskim kolonijam samovlada, je postal Botha prvi ministrski predsednik Transvala. Leta 1910, ko je bila organizirana Južno-afriška zveza, je postal njen prvi ministrski predsednik ter ostal do sedanjega časa, z majhnim presledkom.

Bil je izvanreden človek, duševno in telesno. Tehtal je več kot 230 funtov ter bilvisok nad šest čevljev. Leta 1888 se je poročil z neko irsko deklico, ki mu je rodila tri sine. Bil je posebno znan radi svojega smehljaja.

Bil je zelo priprost v svojem življenju in okusih ter rekel nekoč:

— Jaz nisem general in jaz nisem ministrski predsednik. Jaz sem le dober kmet.

V svetovni vojni je premagal nemške sile v nemški južno-zapadni Afriki. V onem času je bil predlagan za grofovski stan.

FRANCOZI SE JEZE NA WILSONA

Pravijo, da glede Turčije ni vprašal mirovne konference za svet. Nota ne bo imela uspeha.

Pariz, Francija, 28. avgusta. — (Poročilo Ass. Press). — Vse tukajšnje časopisje obsoja noto predsednika Wilsona, ki jo je poslali Turčiji v namenu, da napravi enkrat za vselej konec armenskim masakrom. Samo par časopisov je toliko uljudnih, da pravijo, da je bila nota le formalnega značaja.

Listi pravijo, da ni vprašal predsednik za svet mirovne konference ter da bo imela nota jako slabe posledice.

"Echo de Paris" piše naprimer:

— Mogoče je predsednik Wilson dobrega mnenja, toda nota bo imela ves drugačen uspeh kot ga domneva. Predsednik Wilson je toril nekaj na podlagi svoje avtoritete in poslanstva. Taka inicijativa je velikanskega pomena in ima velike posledice. S tem so se začele Združene države vmešavati v turške zadeve. To je storila Amerika čisto svojevoljno, ne da bi vprašala mirovno konferenco za svet.

MIR Z AVSTRIJO ŠE NE BO TAKO HITRO SKLENJEN.

Pariz, Francija, 27. avgusta. — Najvišji svet je sklenil avstrijsko pogodbo še nekoliko izpremeniti in vsledtega ne bo podpisana še tekom prihodnjega tedna. Tudi bolgarska mirovna pogodba še ni končana ter se tudi ne ve, kdaj bo, ker je sklenilo nekaj članov bolgarske mirovne delegacije vrniti se v Sofijo.

TEŽAVNE ZADEVE MIROVNE POGODBE

Francoska poslanska zbornica hoče najprvo odobriti in šele nato razpravljati o mirovni pogodbi.

Pariz, Francija, 28. avgusta. — V doglednem času je pričakovati odobrenja mirovne pogodbe z Nemčijo, ki se nahaja sedaj pred poslansko zbornico in to kljub nazorom gotovih elementov v Franciji, da ni slednji zajamčena primerna varnost v vojaškem oziru. Glasovanje glede odobrenja pa ne bo zaključilo debate glede pogodbe.

Kakorhitro bo pogodba odobrena, bodo stavljeni takozvani 'obžalovalni predlogi', ki se bodo tikali takih točk v pogodbi, ki so naletele na kritiko. S tem pa bo tudi zopet otvorjena debata glede pogodbe.

Kakorhitro se bo ta debata končala, bo pričela zbornica razpravljali o francosko-angleški pogodbi. Nato se bo lotil parlament predloge glede amnestij, tekom katere bodo nasprotniki vlade zbrali vse svoje sile ter jih premerili.

Na programu je nadalje predloga za odpravljenje vojnih sodišč ter za razdelitev Alzacije in Lorenske v dva departmenta kot so ostali v Franciji.

KARDINAL MERCIER BO ODPOTOVAL DNE 2. SEPTEMBRA PROTI AMERIKI.

Bruselj, Belgija, 28. avgusta. — Slavni belgijski kardinal Mercier, ki je igral veliko ulogo v sedanji vojni, bo odpotoval dne 2. sept. proti Ameriki.

CARTER GLASS VARČUJE.

Richmond, Va., 28. avgusta. — V nekem nagovoru, katerega je imel tekom preteklega večera v senatu Virginije je zakladniški tajnik Carter Glass priporočil najstrožjo ekonomijo ter varčevanje tekom rekonštrukcijske dobe kot uspešno sredstvo proti vsaki vrsti izkoriščanja.

Zakladniški tajnik je rekel, da je prestavil v prakso predlog svojega prednika McAdoo-ja, ki je izjavil "da moramo napeti vse sile, da zmagamo v vojni, tudi če bi nosili zakrpane hlače".

— Moje sicer niso še zakrpane, — je dostavil, — a so že dosti stare, da bi že lahko bile. Upam nositi to obleko še nadaljnih pet let, seveda če bo potrpela toliko časa.

Thrift is Power
BUY W.S.S.

FRIEDRICH OSTANE MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Dunaj, Avstrija, 28. avgusta. — Soglasno z informacijami, ki so dospele iz Budimpešte, so se večeraje izjalovili poskusi, da se sestavi nov kabinet. Štefan Friedrich, ministrski predsednik v kabinetu, ki je bil sestavljen 16. avgusta, ima še vedno moč v rokah in socijalisti nočejo ničesar slišati o kabinetu, katerega bi stvorili v njegovi družbi.

V svojem nagovoru na neko množico je včeraj Friedrich izjavil, da mora pred vsem ostati krščanska država in da niso socijalisti in brezverci upravičeni do večjega delavnega polja kot jim dovoljuje to njih število.

— Čeprav smo žrtvovali simbol krščanske Ogrske v osebi nadvojvode Jožefa, — je rekel, — se sedaj ne bomo še nadalje umaknili.

ZADEVA PREJŠNJEGA BULGARSKEGA KRALJA

ZAKAJ JE MORAL BULGARSKI CAR FERDINAND ZAPUSTITI SVOJE PRIJETNO PRIBEŽALIŠČE V AVSTRIJI. — IZ POSTELJE GA JE VRGEL ODPOSLANEC BIVŠEGA AVSTRIJSKEGA CESARJA KAROLA.

Pariz, Francija, 28. avgusta. — Ko je pobegnil prejšnji bulgarski car Ferdinand iz Bulgarske, je našel svoje zavetišče v enem svojih gradov v Avstriji in bilo je na izrecno povelje cesarja Karola, da je moral zapustiti to svoje pribežališče, — soglasno z "Journal des Debats", ki pravi, da je dobil tozadevne informacije iz dobropoučenega vira.

Grof Leopold von Berchtold, prejšni avstrijski zunanji minister ter intimen prijatelj prejšnjega cesarja, je bil odposlan osebno, da sporoči povelje ter dospel na grad krog ponoči, — pravi list nadalje — Odstavljeni monarh je bil že v postelji, a ko je stopil grof v njegovo spalnico, je pomolil svojo glavo izpod odeje ter sedel nato na posteljo. Njegova nočna srajca je bila pošita s čipkami. Ferdinand je nosil zlato zapestnico ter na skoro vseh prstih debele prstane, okrašene z dragocenimi kameni.

Ko je prejšnji kralj izvedel, kaj hoče grof, je zakričal:

— To je infamija! To je izdajstvo!

Trdil je, da se je vedno žrtvoval za Avstrijo ter pustil poklicati svojega sina, princa Cirila, da priča o njegovi poštenosti. Ko je prišel prine v spalnico Ferdinanda, je slednji zaklical:

— Kiki, prisezi, da ni bil tvoj oče nikdar izdajalec!

Sin, ki je bil le napol prebujen, ni mogel razumeti celega položaja ter molčal, nakar je razjarjeni oče zakričal:

— Izgubi se! Ti si idiot! Kiki, ti ne razumeš ničesar! Pokličite mojega vernega generala!

Ta general je bil neki Bulgar, ki je govoril le svoj materinski jezik. Sledila je trivoglata konverzacija, tekom katere je prejšnji car predstavljal nemščino grofa Berchtolda na bulgarsko ter bulgarščino generala na nemško.

Kljub izjavi Ferdinanda: — Sedaj imam pričo, da nisem bil nikdar izdajalec! — je ponovil grof Berchtold svoje povelje ter obenem pojasnil prejšnjemu bulgarskemu carju, da bo njegovo življenje v nevarnosti, če bo še nadalje ostal na gradu. Ta argument je prepričal prejšnjega monarha in par minut pozneje je odvedel avtomobil v temo Ferdinanda, Kiki-ja, zvestega generala ter milijone, katere se je posrečilo Ferdinandu odnesti s seboj iz Bulgarske v Avstrijo.

Bulgarski kralj Ferdinand se je odpovedal prestolu v prid prestolonasledniku Borisu dne 3. oktobra 1918 ter se je glasilo teden dni pozneje, da potuje preko Ogrske na svoje posestvo na Nižjem Avstrijskem. Očividno je, da je bil pregnan s tega svojega posestva, kajti nekaj časa pozneje se je glasilo, da je prišel v Nemčijo, v Koburg, kjer je nameraval trajno ostati, kajti prejšnji car je bil član družine Koburg-Gotha.

V preteklem aprilu pa se je glasilo, da je naprosil švicarske oblasti, naj mu dovolijo bivanje v Švici. Švicarska vlada tega ni hotela storiti in nekaj časa pozneje je baje naprosil čehoslovaško vlado, naj mu dovoli pribežališče na Češkem. Dosedaj ni prišlo nobeno poročilo, ki bi poročalo o kaki akciji čehoslovaške vlade glede te prošnje.

Glas Naroda

najstar. slov. dnevnik v Ameriki

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Priobća najzanimivejše novice iz celega sveta.

Priobča romane, povesti, šalo, raznoterosti.

Priobči vse, kar zamore zanimati povprečnega čitatelja.

Razsirjen je po vseh slovenskih naselbinah od Atlantika do Pacifika.

Glasilo Jugoslovanske Katoliške Jednote, in Zapadne Slovanske Zveze

Najboljše sredstvo za oglaševanje.

Stane za vse leto	$4.00	Za celo leto za mesto New York	$5.50
Za pol leta	$2.50	Za pol leta	$3.00
Za četrt leta	$1.25	Za četrt leta	$2.00

Naročite ga za svojce v starem kraju

Za Evropa za celo leto	$6.00
Za Evropo za pol leta	$3.50

Tehnično osobje je organizirano.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York City

IZJAVA Dr. KOROŠCA

Belgrajska "Pravda" javlja:

Po odmoru je parlament začel svoje delo s 50 poslanci in takoj prekinil seje, zaradi vladne demisije. Predsednik dr. Pavlovčič je izjavil, da bo sklical novo sejo z istim dnevnim redom, kakor hitro bo sestavljena nova vlada. Seji parlamenta so prisostvovali tudi nekateri ministri, toda v poslanskih klopeh. Tekom večernjega dne so imeli strankarski klubi svoje seje. Iz staro-radikalnih krogov izvemo, da ni radikalni klub še ničesar končnoveljavnega sklenil, zato ker niso še vsi člani došli. Pri klubovi seji je g. Protič referiral, zakaj je podal demisijo in zakaj je potoval v Zagreb. Izjavil je, da ni imel nikakršnih razgovorov z dr. Laginjo in daj e v Zagrebu samo hotel iz raševati, ali ni g. Alaupovič še ničesar vedel o imenovanju djakovskega škofa. G. Protič je došel v Zagreb s prepričanjem, da stvar tako stoji, toda kakor izgleda, se je baje temu odrekel. Razpoloženje radikalcev je tako, da so pripravljeni stopiti v koalicijo, toda brez g. Pribičeviča, to se pravi, oni zahtevajo portfelj za notranje stvari. Pooblastili so g. Protića, da sam vodi nadalnje razgovore.

Narodni klub je imel seje, v katerih je sklepal o svojem stališču z ozirom na krizo. Klub je sklenil, da ostane pri svojem prvotnem stališču, to je, do hoče stopiti samo v koncentracijski kabinet pod starimi pogoji, ki so natančnejše precizirani: Pogoji Narodnega kluba so znani in se nanašajo na izpremembo režima na Hrvatskem in v Bosni ter na sodelovanje Narodnega kluba v dotičnih pokrajinskih vladah. Izgleda, da je klub sklenil svoje eventualne pogoje tudi glede osebnih vprašanj. V poslanskih krogih se govori tudi o tem, da se Narodni klub zanima za vprašanje o konfederativni enoti Hrvatske v državnem sestavu.

Že dva dni je, odkar se ni vodilo v Jugoslovanskem klubu nobenih razgovorov in odkar je zbudila skupina dr. Korošca pozornost. — Demokratski klub je sklenil, da sprejme kot največja skupina sestavo koalicijske vlade, po možnosti pa tudi koncentracijski kabinet. Klubovi delegati so to naznanili predsedniku parlamenta. — Predsednik dr. Pavlovčič zbira še mnenja skupin. Demokratski klub je sklepal o pogojih in o programu svoje skupine z ozirom na novo vlado.

"Pravda" prinaša nadalje nastopni interview z ministrskim podpredsednikom dr. Koroščem: 1. Kakšna stališče zavzema vaša skupina v pogledu rešitve krize. Ali mislite, da je mogoče da se osnuje koncentracijski kabinet, ali pa bi se prej ustvarila koalicijska vlada in iz katerih skupin naj bi se sestavila. — Na to vprašanje je odgovoril dr. Korošec: Moja skupina je bila vedno merilo v političnem držanju velikih narodnih in državnih interesov in še danes, ko država ni konsolidirana na zunaj in še nima zunanjih mej, ne more biti za nas merilo za politiko strankarstvo ali pa osebe simpatije. V tem osnovnem stavku počiva naše politično držanje tudi v vprašanju sedanje krize. Zaradi tega mislim da je želeti in da je tudi mogoče stvoriti koncentracijski kabinet. Ta bi nadalje odgovarjal interesom našega naroda in naše države. Zato pa mora priti do tega, da se zmanjša nervoznost v strankarskih in osebnih odnošajih, da se postavi za cilj politično aktivo; nestrankarstvo in korektnost v civilni upravi in borba proti vsaki korupciji, naj pride od zgoraj ali spodaj, proti korupciji na železnicah in na sodiščih, pri upravnih oblastih in finančnih organih ali pa pri upravi sploh. Če se postavi za cilj najhitrejše obnovitve železniškega prometa in trgovine ter zlasti pomorske trgovine, da se najhitrejše rešijo vprašanja, ki so sedaj na dnevnem redu: vprašanja valute, volilni zakon in agrarna reforma, sem prepričan, da bodo v kabinetu s tako platformo mogle sodelvati vse stranke. Ravnotako sem prepričan, da za konsolidiranje naših notranjih razmer in za povzdigo našega narodnega ugleda bi bil tak kabinet najbolj koristen. Ponavljam, da je koncentracijski kabinet potreben, da je mogoč in da je žalostno, ker je mala vrjetno, da se ga bo ustvarilo. Najbolj izgleda, da se bo osnoval koalicijski kabinet, toda ako ne bodo v njem zastopane največje skupine, ne bo njegovo življenje dolgo.

Mebnarodna strokovna konferenca

Na seji mednarodnega strokovnega kongresa v Amsterdamu so bili določeni cilji Internacijonale naslednje:

1. Intenacijonala hoče podpirati v narodnem in mednarodnem oziru koristi in hotenja k nji pridruženih organizacij.
2. Hoče podpirati strokovno gibanje mednarodno in narodno tudi v onih deželah, ki k nji niso pristopile.
3. Hoče podpirati skupno akcijo v vseh stvareh, tikajočih se koristi strokovnega gibanja.
4. Hoče omejevati mednarodno preprečevanje stavk.
5. Hoče preskrbovati denar za podporo teh ciljev in vseh ostalih koristi strokovnih organizacij.

Dalje je bilo sklenjeno, da bo sestajalo v prihodnje vodstvo strokovne Internacijonale iz stalne pisarne, izvrševalnega odbora in kongresa. Vsaka delegacija more biti voljena od te ali prihodnje konference v stalno pisarno ali izvrševalen odbor ali za kako drugo posebno nalogo, ki je odvisna od konference, katero se mora sklicati vsako drugo leto in pri tem pridejo v poštev naslednje dežele: 1. Združene države. 2. Srednja in Južna Amerika. 3. Anglija in južne kolonije. 4. Belgija, Francija in Luxsemburg. 5. Italija, Španska in Portugalska. 6. Nemčija, Nemška Avstrija in Švnca. 7. Rusija in baltiške provinee. 8. Čeho-Slovaška, Poljska in Jugoslavija (Ogrska, Grška in balkanske države). 9. Danska, Finska, Nizozemska, Švedska in Norveška.

Zbor mednarodne strokovne zveze, naj se vrši vsaki dve leti in sicer — če le mogoče — jeseni.

Vsaka v Zvezi včlanjena država more poslati na konferenco na račun mednarodne strokovne Zveze svoje delegate. Komisija je predlagala, da naj ima osrednja strokovna Zveza vsake dežele za vsakih 250,000 članov v mednarodni strokovni Zvezi 1 glas. Legien (Nemčija) je predlagal, da naj ima 250,000 1 glas, 500,000 članov 2 glasova, 1.000,000 članov 3 glasove in vsakih nadaljnih 500,000 članov po 1 glas. Prvi predlog, ki velja za manjše deželne Zveze in drugi, ki velja za večje, sta bila sprejeta.

Nato so bila sprejeta poročila o nalogah kongresov, o dolžnostih pisarne, njenih članov in uslužbencev, kakor tudi člen o pripusti k Internacijonali, ki pravi, da sme biti v vsaki deželi le ena osrednja strokovna Zveza član Internacijonale. Sprejeti so bili tudi predlogi o ustanovitvi mednarodne pisarne strokovne Zveze v Amsterdamu.

Stanje setve.

Po poročilih, ki jih dobiva ministrstvo za poljedelstvo vsak mesec, je stanje setve prav dobro. Zlasti dobra je pšenica in ječmen v južni Srbiji, [illegible] bolj malo.

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!

Kdor hoče najbolje vrste Kalifornijsko grozdje, mora naročiti čimpreje, da ne bo prepozno. Mi prodajamo na debelo, najmanj celo karo, naravnost iz vinogradov. Plača 20 odstotkov takoj, ostalo ko se pošlje. Obrnite se na:

S. KUČIČ 166 GREENE STREET, med Bleecker in W. Houston Streets. NEW YORK CITY

Pismi iz stare domovine

Mr. John Petek je dobil sledeče pismo iz Ribnice:

Dragi Janez!

V začetku mojega pisanja Te prav lepo pozdravim in se Ti prav lepo zahvaljujem za vse, kar si mi poslal. Doma sem še zmiraj sama z materjo in otroci. Vojna se je za nas zdaj šele začela. Drugi so prišli domov, a našega ni nobenega. Od Joška ni nič, tudi uradno ni še nič prišlo. Tvoj brat France je revež zdaj v Italiji v ujetništvu. Pisanja nisem dobila nič 4 mesece. Kaj misliš, kako je to hudo! Drugi so prihajali domov gospodarji enake starosti kakor on, a njega ni bilo od nikjer. Kako smo nesrečni! Pa ko bi vsaj zdaj prišel še zdrav domov. Kako jim je hudo, pišejo časopisi. Ubogi ujetniki! Bil je v vojni precej od začetka, najprvo v Srbiji. Tam je bil jako ozebel v obe noge, potem je bil pol leta v bolnišnici v Sarajevu. Ko je bil toliko boljši, da je nogel malo laziti okoli, so ga dali k vahkompaniji v Vels na Zgornjem Avstrijskem. Tam je bil poldrugo leto pri ruskih oficirjih, kjer si je zazdravil noge. Tam mu je bilo pa zopet zelo hudo, ker so ga zopet poslali v italjanske Tirole. Za dopust dobiti tudi ni imel sreče. Em so bili doma po celi mesec. Zdaj ga ni bilo doma od lanske Velike noči. Iz ujetništva mi je pisal štirikrat, dvakrat iz Breseia, enkrat iz mesta Cento, zdaj zadnjič iz Sicilije. Piše, da je zdrav ter strašno želi tiste ure in dneva, da bi jih Italjan domov dal. Od doma da nič ne dobi, nobene karte. Jaz pišem, a Italjani ne dajo. Doma se moramo ubijati same z materjo. Zdaj so mi še mati boleli, kar slabi so, pa kašljajo. Bojim se jetike. Ko bi vsaj mogli delati, dokler ni Franceta. Kaj misliš, toliko dela zdaj v košnji! Otroci pa še niso za delo. Francek je star 10, Andrej 9, Jožek je 7 let, Micka je stara 5 let. Eden ta mali Bernard mi je umrl; bil je star pa en teden. Najboljše je zanj in za mene, ker se je težko ubijati ž njimi. Fantje hodijo v šolo, učijo se jako dobro. Franci je zdelal letos tretji in četrti razred, zdaj gre jeseni v peti, Andrej v tretji razred in Jožek v drugega. Otroci se Te jako veselijo domov. Pravijo, ko bi vsaj prišli stric, bi nam čižme naredili. Tudi jaz bi bila vesela, ko bi prišel. Mati bi bili jako veseli, ko bi jim kateri pisal, morebiti ne bodo dolgo; ko bi vsaj eno karto dobili od Jožeta ali od Andreja. Pravijo, lažje bi umrla, samo da bi še izvedela. Morebiti kaj Ti veš ali Urbanova Johanca, kje je, kako se jima godi. Oni ne marajo, da bi jim kaj poslala. Sram jih je, ko jih drugi vprašujejo, če kaj pišejo.

H koncu mojega pisanja Te prav lepo pozdravljamo vsi skupaj, otroci, mati in jaz

M. Petek.

Mrs. Geo. Lasich v Dillon, Mont., je dobila od svoje sestre Bare iz Gornjega Suhorja, pošta Dragatuš, Kranjsko, naslednje pismo:

Najprej srčno pozdravim Tebe in Tvoje otroke. Ne morem Ti opisati, kako sem bila vesela Tvojega pisma. Slabo se nam ravno ne godi, samo obleke nimamo. Naša Mara je imela lansko leto špansko bolezen in jo je komaj prebolela. Posestvo je prodala sestrini hčeri iz Lahinje za 28 stotakov. Ali veš, kje se nahaja Ive Babič iz Male Lahinje? Sporoči mu, da mu je že pred dvemi leti umrla mati. Sporoči mi tudi, če si kaj slišala o Petru Miheliču, po domače Plentpču. Zadnjič se je nahajal v Butte, Mont. Moj mož je bil tri leta pri vojakih, pa se je, hvala Bogu, srečno vrnil, samo zelo prezebel je.

Te pozdravlja Tvoja sestra

Bara.

Odstranite bolečine s Pain-Expellerjem. Ta bo spravil v red otrplje kite in naredil, da boste čutili dobro in gotovo. Pazite na znak SIDRO. Po vseh lekarnah po 35c in 65c [illegible]

F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway, New York

Potovanje v Evropo

Neki uradnik Cookove agenture v Londonu je izjavil, da je pričakovati leta 1920 največjega potovanja iz Amerike v Evropo v celi zgodovini. V domnevanju, da bodo potovalne možnosti v teku naslednjega leta več ali manj zopet normalne in ustaljene, izjavlja ta izvedenec, da bo prišlo neizmerno veliko število ameriških in angleških turistov na bojna polja v Flandriji in Franciji. Izjavlja nadalje, da so sedaj razmere v Evropi še preveč neustaljene in negotove, da bi bilo mogoče sprejeti število turistov, ki so imeli v časih pred vojno navado obiskovati vsako leto Evropo. Razentega so omejitve glede potnih listin in druge ovire, ki jemljejo ljudem veselje do potovanja v inozemstvo. Kljub temu pa je povsem vrjetno, da bo že v letošnji jeseni Italija cilj številnih angleških občudovalcev klasične dezele lepote in solnčnega svita. V mrzlih zimskih mesecih pa bodo vrele nebrojne množice v Švico, da gojé tam zimske športe.

Ni treba tukaj prav posebno omenjati da ne bo potovanje po Evropi nikdar več tako in tako obsežno kot je bilo nekoč. Časi, ko je lahko odšel človek iz Londona v Luzern ali Ženevo (Švica), preživel tam teden dni ter se vrnil in vse to za kraljevsko ceno $25 s hrano vred, so davno minuli. Italija, Švica in v manjšem obsegu tudi Skandinavija so bile naravnost obljubljene dežele za velike množice turistov srednjega razreda, ki so hoteli preživeti v inozemstvu kratke počitnice ter dobiti nekaj za svoj denar.

Merjeno po ameriškem standardu, se je zdela cenenost potovanja po Evropi človeku naravnost presenetljiva. Človek je lahko dobil naprimer v Belgiji železniški listek, veljaven za teden dni, za vse železnice in v vseh smereh za velikansko svoto približno dveh dolarjev. V kakem švicarskem ali danskem poletnem hotelu, sredi planinskih ledenikov ali ob hladnih obalah Baltika, je bil človek postrežen za veliko svoto enega dolarja na dan. Onim, ki so imeli rajši mesta, so nudili Florenca, Bern, Curih, Kodanj, Draždani in Bruselj najboljše za cene, ki so bile veliko nižje kot one v Angliji sami, ne da bi govorili o Ameriki. Francoska mesta in kopališča so bila le malo bolj draga. Nemška kopališča ob Severnem morju z izjemo dveh ali treh so bila naravnost smešno poceni. Tudi kraji, katere je bilo smatrati za prvovrstne, so bili zmerni v svojih cenah.

Potovanje po drugih deželah je predstavljalo veliko zabave ter tudi vzgojno priliko za izobraženi srednji razred v evropskih deželah. Nikakih potnih listin ni bilo treba, razen v Rusiji, — nikdo ni stavil nikakih vprašanj, razen pri pregledu prtljage na carinskih postajah na meji. Človek je lahko šel iz Nemčije na Holandsko ali iz Švice v Italijo vspričo komaj večjih formalnosti kot jih doživi človek, če gre iz Manhatana v Hoboken.

Cene, kot so bile veljavne pred vojno, se najbrž ne bodo nikdar več vrnile. Prostost, ki je veljala pred vojno, se bo vrnila le zelo počasi, če se bo sploh. Nobenega dvoma pa ne more biti, da bo potovanje po Evropi zopet vzcvetelo, kakorhitro se bodo razmere v Evropi izboljšale in ustalile. Vojna je uničila številna prometna sredstva ter izločila točko kontakta. Edina dežela, ki bo imela v bodočnosti mogoče manj turistov kot jih je imela nekoč, bo Nemčija in to v prvi vrsti radi težkoč valute. Tudi bodo izginili iz evropskih letovišč oni nemški turisti, ki so jih doslej polnili, opremljeni z nahrbtniki ter poveljujočih manir. V tem oziru je storila vojna v resnici nekaj dobrega.

HINDENBURG KOT KANDIDAT?

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Narodna ljudska stranka je sklenila nominirati maršala Hindenburga kot svojega kandidata pri bodočih predsedniških volitvah.

Tako se je glasilo danes iz avtoritativnega vira.

Dosedaj ni bil objavljen še noben datum za predsedniške volitve v Nemčiji. Soglasno z novo nemško konštitucijo služi predsednik republike sedem let, a prvotni načrt je bil, naj bo predsednik Ebert v uradu le provizorično. Narodna ljudska stranka je konservativna v svoji politiki.

(Iz tega poročila je razvidno, da vlada v Nemčiji še vedno precej isti duh ki je vladal v času, ko je kraljeval Viljem v Berlinu. Nemec kot tak je skrajno konservativen in to še prav posebno v politiki. Nemška Narodna ljudska stranka seveda ne bo prodrla s svojim kandidatom, ki se je "proslavil" tekom vojne, a že njegova nominacija je simptomatična za razpoloženje gotovega dela nemškega naroda, ki noče ničesar slišati o veliki izpremembi, ki se je završila v Nemčiji in po celem svetu ter še vedno obožuje svoje malike, ki so nemški narod privedli tja, kjer je danes).

Novice iz Jugoslavije

Nova koroška demarkacijska črta.

Špital ob Dravi, 29. julija. Dne 28. jul. ob 4. popoldne so v Celovcu vojaški zastopniki Nemške Avstrije in države SHS podpisali zapisnik o pogajanjih, ki so se vršila pod predsedstvom medzavezniške komisije v Celovcu v svrho določitve demarkacijske črte, katero morajo zavzeti čete države SHS. Po teh dogovorih naj se čete SHS dne 31. julija ob 6. zjutraj začno evakuirati po njih zasedeno severno ozemlje z glavnim mestom Celovcem in severnim bregom Vrbskega jezera in naj to dokončajo do 5. popoldne. V proste kraje pridejo nemško-avstrijski orožniki kot varstvena četa.

Ljubljana, 30. jul. Po konvenciji, podpisani dne 28. jul ob 16. uri v Celovcu, se izvrši zavzemanje nove demarkacijske črte tekom 31. julija od 6. ure zjutraj do 17. ure popoldne. V tej konvenciji določena nova demarkacijska črta med Dravo in Karavankami je nastopna: Maluška peč (Mallestiger Kogel), kota 1801, kota 724, most 575 na cesti 57 Malošče (Mallestig) — Gornje loče (Oberlatschach), 1200 m vzhodno Malošč (Mallestig), Poljana, kota 661 Kračе (Kratschach), stopi na Dravo pri Dragničah (Dragnitz), Drava do 1 km vzhodno mosta Rožek, potem ca. 300 m zapadno ceste Želpreče (Selpritsch) do jezera 500 m jugozapadno od Vrbe, reservoir vodovoda južno od Vrbe (Velden) (ta je nemška), sredina Vrbskega jezera, Vankart, Glinica (Glanfurt) do izliva v Glino (Glan), selo Žrelec (Ebental) ostane provizorno do definitivne odločitve v naših rokah, potem Glina do izliva v Krko, Krka do 1 km severno od Heineggerja, potem administrativna meja velikovškega glavarstva, Schildberg južno od Št. Pavla (St. Paul), Kasperstein, Waldeggerkogel, gostilnica Hansl, reb planote od Mart in Schalm do železniške postaje Strnovaške (Ettendorf) (ta postaja in železnica odtod v Šent Pavel sta nemški), demarkacijska črta se približa reki Labuda pri izlivu Cohlbacha, gre na sredi reke do kote 350 proti jugu, potem v dolini severno od Klesch, Močnik na Sv. Magdaleno (cerkev je nemška), kota 995, Hühnerkogel.

Smrtna kosa.

V Zidanem mostu je dne 20. julija preminul vrl delavec Martin Koritnik. Pokojni je zapustil ženo in 7 nepreskrbljenih otrok.

Prehrana Jugoslovanov na Dunaju.

Odbor za prehrano Jugoslovanov na Dunaju oddaja živila tamkaj živečim državljanom Jugoslavije po naslednjih cenah: fižol slabe vrste po 8 K za kg, medtem ko se ga prodaja v Zagrebu po 1 K 50 vin.; jajca po 1 K 50 vin. in med njimi je 10% pokvarjenih, moka se pa prodaja po 10 K kg. Tako se podpira pri nas znotraj in zunaj države to kužno anarhijo v trgovini!

Oprostitev od vojaške dolžnosti.

Vsi poštni in brzojavni uradniki v Jugoslaviji bodo oproščeni od poziva v vojno službo.

Agrarna reforma.

Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo načrt, da se izbrišejo iz zemljiških knjig lastninske pravice begov na zemljiščih kmetov. Ravnotako je izdelana naredba, ki zabranjuje prenos zemljišč velikih posestev. Ta prepoved se mora vpisati v zemljiške knjige.

Občinske volitve.

Istočasno kakor volitve za državni zbor oziroma ustavotvorno skupščino se bodo vršile meseca marca 1920 tudi občinske volitve v vsem kraljestvu.

Ustanove dežele Kranjske.

Poverjenik za socijalno skrb se pooblašča, da sporazumno s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave prevzame vse ustanove dežele Kranjske, ki spadajo v delokrog poverjeništva za socijalno skrb, da uredi v sporazumu s komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave upravo imenovanih ustanov in da stavi glede imenovanja za to upravo potrebnega uradništva celokupni deželnio vladi tozadevne predloge.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošenje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebščin in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV
ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse zaostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redn odelovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarjih in drugih delavcih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklinam itd. in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-[illegible] ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333--1343 SO. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL

Duhovniški pokret v Jugoslaviji in drugod

Redki so bili glasovi, ki so ob izbruhu svetovnega požara napovedovali, da bo posledica te vojne temeljit preobrat človeške družbe na vseh poljih njene strukture. Danes pa že vstajajo pred našimi očmi slike, katerih preje niti sanjati nismo smeli.

In kaj še vse bo prinesla bodočnost!

Izginile so države, o katerih se je mislilo, da so večne. Po svetu begajo ter se skrivajo pred roko pravice maziljeni nosilci kron, o katerih so vse organizirane cerkve zabičevale svojim vernikom, da vladajo po milosti božji, ter da njih moč in vlada pride od — zgoraj!

Povsod sama revolucija: državna, socijalna in duševna, iz katere izhajajo vse druge. Kdaj in kakšen bo konec tega najsilnejšega potresa v človeški družbi?

Ta plamen je švignil tudi na staro častitljivo zgradbo — katoliško cerkev. Kdo bo pogasil ta požar? —

Prva iskra je prišla iz Češke, ognjišča vse verskih bojev. Ogenj se širi preko Ogrske na Balkan. Hrvaška gori! Na Slovenskem delajo z vso silo varnostne odredbe. Če jim bo kaj pomagalo! Zanetila pa je plamen nižja duhovščina sama. Glavni motiv te revolucije med duhovščino je predvsem socijalnega značaja: slabi gmoten položaj nižjega klera ter suženjska odvisnost od višje duhovščine.

Cerkveni dostojanstveniki gazijo po bogastvu, nižja duhovščina pa se mora boriti za svoj eksistenčni minimum. Na drugi strani pa je škof "pater familias" nižje duhovščine, njihov neomejeni poglavar, kot je bil v starem poganskem Rimu hišni gospodar nad svojo družino. Nižja duhovščina ne uživa nikake osebne svobode. Škof vlada nad njo kot pastir nad ovcami.

Vsaka služkinja, vsak hlapec je danes svoboden človek, le kaplan je suženj svojih predstojnikov. To patrijarhalično razmerje se je popolnoma preživelo, v moderni demokraciji ni več prostora zanj.

Tlačena nižja duhovščina se je dvignila ter tudi ona zahteva človeških pravic, ki ji gredo po božji in človeški postavi. Za kulisami se bije ester boj med višji in nižjo hierarhijo. Duhovščina pošilja svoje deputaciji h kuriji v Rim, kjer predlagajo svoje zahteve. Škofje se zbirajo ter posvetujejo, kaj ukreniti.

Češka duhovščina igra vodilno vlogo. Za njo prihaja madžarska. Tudi hrvaška duhovščina se giblje, kjer najodločneje nastopajo dalmatinski duhovniki.

V bistvu so zahteve nižje duhovščine povsod enake. Zahtevajo demokracijo cerkvene uprave, kjer naj soodločuje tudi lajični element. Škofje naj voli duhovščina in verniki. Istotako župnike. Duhovniške plače se morajo urediti potom tozadevne službene pragmatike. Odpraviti se morajo ogromne razlike v dohodkih nižje in višje duhovščine.

Patrijarhalično razmerje v duhovniški organizaciji mora prenehati. Zahteva se službeno razmerje kot med državnim uradništvom. Duhovniki hočejo biti svobodni državljani. Hočejo se tudi ženiti. Nastopi naj v njihovem delokrogu sistem delitve dela.

Med jugoslovansko duhovščino nastopajo najodločneje Dalmatinci. Vodita jih Božo Milošević in Ante Ivelić. Oba bivša frančiškana, ki pa sta zapustila ta red ter nastopata kot narodna svečenika. Hodita po deželi, izpodbujata druge duhovnike in učita ljudstvo. Ker jima ni na razpolago leca, predavata in pišeta po časopisih. Njinu smer stremi po odcepitvi od Rima.

Cilji te struje so:

Jugoslovanska narodna cerkev. Treba je ustvariti cerkveno edinstvo med pravoslavnimi in katoličani v Jugoslaviji. Mora se izpeljati akcija, da se obe veroizpovedi zedinita. Po volji naroda naj se vpelje živ narodni jezik pri službi božji.

Podoben pokret se vrši po vsem svetu. Vsak narod naj ima svoje pravice, svojo cerkev in svoje bogoslužje.

Nadalje: popolna demokratizacija cerkve.

Škofe in druge duhovnike nastavlja in odstavlja narod sam. Samovoljni režim cerkvenih mogotcev mora popolnoma pasti. V zmislu velike Demokracije mora enkrat za vselej prenehati duhovna strahovlada. Cerkveno premoženje pripada narodu oziroma državi.

Duhovniki so svobodni državljani, z istimi pravicami in dolžnostmi kakor vsi drugi. Svobodno se lahko ženijo in pečajo s katerimkoli delom. Smejo živeti in delati kakor vsak drug človek. Nosijo naj civilno obleko, kakor drugi ljudje.

Nazivljejo pa se ti duhovniki narodni, da se ločijo od oficijelnih rimskih duhovnikov.

Za narodnega svečenika smatra ta struja dotičnika, ki se posveti z dušo in telesom delu za ljudstvo.

To je najradikalnejše krilo med reformistično hrvatsko duhovščino. Svoj delokrog so prenesli izven cerkve. Hodijo med ljudstvo. Pridigajo pod milim nebom, ker jim je pot v cerkev zaprta. Zbirajo se okrog "Splitskega Naroda". Ljudstvo jih sluša in jim sledi kakor prorokom.

Ti duhovniki uvidevajo, da se rimska kurija nikdar ne bo sprijaznila s temi radikalnimi spremembami. Zato so opustili vsako kompromisno pot. Nastopili so odločno za samostojno jugoslovansko narodno cerkev.

Če hočejo svoje deje udejstviti, je to edino prava pot. Katoliška cerkev ne more iti s tem gibanjem. Zato je treba preko nje. Katoliška cerkev je namreč tako sezidana stavba, da, ako izpodneseš le en kamen, se sesuje vse drugo. Modernizma, napredka ne prenese.

Če bi se vpeljal v cerkveno upravo res pravi demokratizem in odstranilo patrijarhalični sistem v organizaciji hijerarhije, bi s tem prenehala institucija papeštva in dogma v njegovo nezmotljivost.

Katoliška cerkev je v prvi vrsti politična organizacija, in sicer tip absolutistične monarhije katekshoen. Če bi se demokratizirala, kakor zahteva nižja duhovščina, bi bilo s tem konec vesoljne rimske cerkve, na njenih razvalinah bi nastale samostojne, demokratične narodne cerkve.

V človeški družbi vse vre. Vršijo se povsod korenite izpremembe. Svetovni val se ne bo vstavil pred zidovi Petrove bazilike v Rimu...

Duhovniško gibanje je eminentno socijalnega značaja, ki sega globoko tudi v verske korenike. Zato pa bo tudi korenito izpremenilo vse organizirane cerkve v njih udi in telesu: rimsko-katoliško, rusko, srbsko pravoslavno in razne protestantske ter anglikansko. —

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLASNARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU
Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovoljstvo, pošteno in sigurno.
VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinskem jeziku.
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street New York, N. Y.

Driska
je poletna potožba, ki izhaja iz raznih vzrokov. Mnogokrat ima svoje vzroke vsled uživanja nezrelega sadja ali zelenjave. V vsakem slučaju je to znak mizerije, ki je boleztna in ne prijetna. Ustavite jo. Rabite
Severa's Diarrhoea Remedy
(Severovo Zdravilo zoper drisko). Njena vrednost je preiskušena v zdravljenju driske, colice, poletnih potožb, želodčnih krčev in raznih notranjih neredov. Dobro je za otroke in odrasle. Cena 50c in 2c davka. Naprodaj v vseh lekarnah. Odklonite imitacije.
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Razno

BOGA JE TOŽIL.

In sodišče ga radi norčevanja iz Boga obsodilo na 14 dni ječe.

Iz Belgrada poročajo:

Kmet Čedomir Sohajić iz Zaglava pri Čačaku je predložil knezoškofijskemu sodišču v Čačaku pismeno tožbo proti — Bogu. V pismu pravi med drugim, da vladata sedaj v družini, v občini in v državi največji nered in krivica in da Bog vse to dopušča, ne da bi kaj ukrenil proti temu.. Cerkev bi si morala izbrati "drugega" Boga.

Konsistorijalno sodišče je oddalo tožbo posvetnemu sodišču, ki je obsodilo tožitelja radi norčevanja iz Boga na 14 dni težke ječe.

Madžarski komunisti za mednarodni jezik.

Z naredbo komisarja za ljudsko izobrazbo v Budimpešti je bil upeljan na budimpeštanski univerzi in tehniki mednarodni jezik "Ido" za obvezen predmet. Za učitelja je bil imenovan na univerzi dr. Szentkeresty, na tehniki inž. Rakonyi.

Neodvisni socijalisti na Saškem

Neodvisni socijalisti na Saškem so odklonili vstop v saško vlado. Izjavljajo, da je le ustanovitev sovjetov in diktature proletarijata zmožna, povzročiti gospodarski prevrat.

PALMER JE POLN UPANJA.

Washington, D. C., 28. avg. — Generalni ravdnik Palmer je dal izraza svojemu prepričanju, da je vladna kampanja proti visokim cenam živil zelo napredovala. Rekel j, da je dosegel justični department uspeh s tem, da je dobil od izdelovalcev čevljev obljube, da bodo določili maksimalne cene za čevlje.

Justični department je dobil poročila, ki kažejo, da je cena številnih stvari že padla, a ne še tako, da bi bilo opaziti učinek tega na trgu, kjer se prodaja stvari na drobno.

Palmer je tudi obsodil počenjanje nekaterih prodajalcev, ki skušajo pospešiti prodajo s tem, da napovedujejo veliko višje cene za bodoče leto. Če bi ljudje v sedanjem času v resnici veliko kupovali, bi tudi prišle visoke cene.

FRANCOSKA KNJIGARNA V BELGRADU.

Velika francoska založniška knjigarna Nachette & Cie v Parizu je odprla podružnico za celo Jugoslavijo, Knez Mihajlova ulica. Časopisi, knjige in druge publikacije se bodo prodajale po istih cenah kakor v Parizu.

KILO je ozdravil
Ko sem pred par leti vzdigoval težak zaboj, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel sitnosti. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vam natančno povem, kako se lahko ozdravite brez operacije, če pišete meni. Evgenu M. Pullenu, mizarju, 299 F. Marcellus Avenue, Mannasqua, N. J. Najboljše je, da izrežete to vest ter jo pokažete drugim, ki so počeni. Ohranili boste življenje, ali pa še vsaj ustavili nesrečno kilo ter skrb in strah pred operacijo.

Revolucija in tehnika

Kot glavnih faktorjev eden duševnega dela pri gospodarski, socijalni in politični preobnovitvi, igra tehnika največjo in najpoglavitnejšo ulogo. Delati ali poginiti! Le delo nas more rešiti! Le delo najtesnejše vezano z duševnim življenjem — s tehniko — nas more obvarovati pred poginom, ono le nam more ozdraviti strašne rane, ki nam jih je zadala svetovna vojna. Edino delo nas obvaruje pred poginom. Delo je pa tudi ona sila, ki edina more jugoslovanski narod dovesti v socijalnem preobratu k novemu, boljšemu gospodarskemu in s tem tudi državnemu redu.

Največje važnosti v socijalnem preobratu je prava ocena tehnike, kakor tudi to, da se ji omogoči neposredni vpliv na pretvorbo gospodarskega in socijalnega življenja. Kdor obvlada tehniko, ta veže znanje in zmožnost, urejuje in požlahtnuje surovo silo v prid vseh panog kulture. Imejmo vselej pred očmi, da je vsa materijalna in duševna kultura le velikanski zaklad tehnične izvežbanosti ki si jo je človeštvo priborilo. V duševnem elementu dela, v tehniki, se zrcali smer vsega kulturnega razvoja.

Oglejmo si velikanski razmah tehnike od zadnjega stoletja sem, ko se je posrečilo izkoristiti parno moč, ta stroj za proizvajalno industrijo in jo v dogiednem času uporabljali za plovbe in železnice. V tej dobi "stroja" nastopa tehnika vedno bolj kot revolucijonarni osnovni element človeštva. Karol Marx je videl v tehnologiji "ustvarjanje produktivnih organov človeka, materijalni temelj vsake družabne organizacije". In Ferdinand Lassalle je opozoril v svojem delavskem programu, da je leta 1775 od Arkwrighta na Angleškem iznajdeni bombaževi predilni stroj, povzročil popolni preobrat vseh družabnih naprav srednjeveškega izvora in da je bil že ta stroj sam oživljena revolucija. Tehnika je omogočila produkciji s stalno sodobno izpopolnitvijo produkcijskih strojev, da je uničila takratno družabno stanje, kakor cehovski obratni način, ustavo itd. Prvi stroj je vseboval novo družbo, slonečo na prosti konkurenci, ki se je iz kali razvila s silo in neogibno potrebo življenja. Tehnika je ustvarila oni sistem "stroja", ki je omogočil kapitalu, da je v eni roki spojil razne vrste dela, obenem pa tudi omogočil sistem delitve dela v pojedini delavnici.

Ta novi proizvajalni način je postal podlaga kapitalistično gospodarskega družabnega reda — novega razrednega gospodstva, ki je za dalje časa neomejeno obvladal delo, znanost in umetnost. Kapitalizem ni le zasužnjil moč proletarskega mezdnega dela, podjarmil je tudi tehnični ženij v svoje koristolovske interese, ki so nasprotovali do skrajnosti vsakemu resničnemu kulturnemu napredku v zmislu humanitete in socijalne pravičnosti. Ti interesi so se končno izrastli v uničujoč mamonov imperijalizem, ki je strašno besnel nad narodi. Vsako človeško zdravje in dobrobitje, vsako pravo in vsak čut človečnosti ter življenje neštetih milijonov je uničil z brutalno silo. Nič mu ni bilo svetejšega, kot blazni ples okrog zlatega teleta. Odgovoren je za svetovno vojno, obložen s prokletstvom vseh narodov.

Predno je nastala katastrofa je v zvezi monarhizma in republikanskih vlad podjarmil narode za več desetletij in jim z oboroževalnim tekmovanjem razjedaval njih življenjski mozek. En narod je naščuval proti drugemu in sejal med njimi le sovraštvo. Tehniko je pa obsodil v to, da mu je ustvarjala ogromne razdirajoče inštrumente. Človek obledi, če se spomni na ta uničevalna sredstva, hoteč pomagati pri ustvarjanju principa za kulturni razvoj, za medsebojno zbližanje narodov, mirno tekmovanje za velike pravne in kulturne skupnosti, medtem, ko je imperializem vse obrnil v nasprotno smer.

Kapitalizem, njega vsebujoči razredi so bili povzročitelji nove revolucije, novega razrednega boja, ki izpopolnuje že celo stoletje. Od kapitalizma izkoriščane in zatirane mase proletarijata so se uprle pod zaščito socijalizma proti kapitalističnemu družabnemu redu. In v tem boju je odkazal kapitalizem ne le razredno-državnim silam, policiji, sodu in vojaštvu, temveč v prvi vrsti tehničnemu ženiju vlogo premaganca socijalizma.

Sedanja revolucija šele je zadala težek udarec kapitalističnemu družabnemu redu. Njena zgodovinska naloga je, vpostaviti socijalno republiko in jo tej primerno urediti. S tem je pa tudi za tehnike prišla doba velikih nalog. Ona mora postati moč osvoboditve in odrešitve, zavzeti se mora z vso silo za nove zgradbe in novo ureditev, za varčljivost gospodarske in socijalne pravice, socijalnega mira in narodnega sporazuma. Tla, ki so izrastla pod pritiskom kapitalističnega gospodarstva, naj jih popravi v dobrobit vseh narodov. Paziti mora na to, da prepreči vsako potrato sile v gospodarskem življenju, v industriji in zemljedelstvu, opozarjajoč na to, da je vsaka taka potrata le znak pomanjkanja prave kulture. Revolucijonarna naloga tehnike je, varčevati s silo pri človeškem delu, povzročati z najmanjšim potroškom organične sile največje učinke, in z danimi sredstvi premagati maksimum upora. Izvršitev te naloge je glavni pogoj za organizacijo dela, za strogo in pametno delavno disciplino in s tem v najožji zvezi za res humanitarno, delavsko zavarovanje, delavsko pravo. Ta naloga je tudi pogoj za pravo kulturno razvrstitev produkcije in konzumcije, torej vse, kar se na polju socijalizacije zares brezpogojno potrebuje.

Tako bo po socijalnem preobratu človeško duševno življenje v vsaki smeri poglobljeno in povečano s tehniko, katera mu bode ustvarjala vse človeške gospodarske in socijalne življenjske pogoje. Nobena smer tehnike ne sme odpovedati. Zato ne zadostuje le navadno tehničko strokovno znanje. Gradbeni inžinirji, itd., ti vsi morajo spojevati tehnično znanost in sposobnost z narodno-gospodarskim in socijalno-političnim spoznavanjem, če hočejo veljati za kulturne inženirje.

Živeč le za delo v občni blagor, za kulturni razvoj, si bode tehnika izvojevala svoj znanstveni pomen v polnem obsegu. Tako bode iz sebe kot osvojevalna sila povzročila, da se delo združi s kulturo in kultura z delom. To naj bo končni cilj tehnike kot revolucijonarne kulturne sile.

KOLIKO JE STALA ANGLEŠKA PREMOGARSKA STAVKA

London, Anglija, 28. avgusta. Stavka premogarjev v Yorkshire okraju je bila zelo draga zadeva tako za unije kot za ljudi, ki niso bili direktno prizadeti v tem sporu. Splošno sprejete številke glede izdatkov so naslednje:

Škoda za premogovnike 10 miljonov dolarjev.

Premog, izgubljen za industrijo 15 miljonov dolarjev.

Izgube drugih industrij 12 miljonov petsto tisoč dolarjev.

Stavkarski sklad premogarjev, ki je znašal $1,400,000 je bil izčrpan vsled plačevanja podpore za stavkujoče delavce. Trebalo je celih petindvajst let, da so delavci nabrali ta sklad.

Krajevni vladni svet je porabil tudi velike svote za svoje uradno delo ter preprečil po celem okraju veliko bede in sicer s sodelovanjem krajevnih pomožnih oblasti. V nekaterih slučajih je dobivala vsaka omožena ženska po $2.50 na teden z dodatnimi $1.25 za vsakega otroka. Ta denar je obenem s podporo, katero so dobivali stavkarji, preprečil veliko trpljenja.

Naprodaj
velik kos najboljše ilovite zemlje po $15.00 aker na zelo lahke obroke. 12 slovenskih družin se je naselilo v zadnjem času v ta okraj. Za pojasnila obrnite se na:
JOHN KNAUS
P. O. LIMESTONE, Alger County, Mich.

Okrožne organizacije J. R. Z.

Št. I. v Lawrence, Pa., tajnik Bartol Yerant, box 287, Alliquippa, Pa. Število krajevnih organizacij —
Št. II. Johnstown-Conemaugh, Pa., tajnik Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Število podrejenih organizacij —
Št. III. Gross, Kansas, tajnik Anton Šuler, box 104. Gross Kansas. Število podrejenih krajevnih organizacij 6.
Št. IV. Cleveland, Ohio, tajnik Jos. Skuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio. Število podrejenih organizacij —
Št. V. Herminie, Pa. tajnik Anton Zornik, Herminie, Pa. Število podrejenih krajevnih organizacij 5.
Št. V. Chicago, Ill., tajnik Frank Zaitz, 2124 S. Crawford Ave, Chicago, Ill., obsega zvezo 13 podpornih društev in 2 ok. org.

Krajevne organizacije J. R. Z.

Št. 1. Chicago, tajnik Ivan Čemažar, 2052 W. 23rd St.
Št. 2. Cleveland, Ohio. Josip Skuk, tajnik 1101 E. 63rd St.
Št. 3. Ely, Minn. tajnik Frank Jeran, box 432; zveza 6 društev in posamezno članstvo drugih društev.
Št. 4. Milwaukee, Wis., tajnik Frank Puncer, 477 - 53rd St., West Allis, Wis.
Št. 5. La Salle, Ill., tajnik John Vogrich, box 290 La Salle, Ill.
Št. 6. Herminie, Pa., tajnik Anton Zornik, Herminie, Pa.
Št. 7. (ženska) Chicago, Ill., tajnica Minka Aleš, 2124 S. Crawford.
Št. 8. (ženska) Cleveland, Ohio, tajnica Mary Grill 1417 E. 53 St.
Št. 9. (ženska) Collinwood, Ohio, tajnica Josefina Birtich, 1700 So. Waterloo Road, Collinwood, Ohio.
Št. 10. Newburg, Ohio, A. Križmančič 8101 Grand Division Ave., Newburg, Ohio.
Št. 11. Detroit, Mich., tajnik A. Semrov 359 Hendrie Ave., Detroit.
Št. 12. (Hrv.) Detroit, Mich., tajnik Milan Polovina. 387 Ferry St., Detroit, Mich.
Št. 13. Lorain, O., tajnik Juhon Brus, 3222 Globe Ave., Lorain, Ohio.
Št. 14. Waukegan, Ill., tajnik M. Judnich box 92, Waukegan, Ill.
Št. 15. Lloydell, Pa. tajnik F. Ileršič box 24, Lloydell, Pa.
Št. 16. Staunton, Ill., tajnik Ch Žakelj, box 13. Staunton, Ill.
Št. 17. Collinwood, Ohio, tajnik G. M. Kabay, 16206 Huntmere Ave. Collinwood, Ohio.
Št. 18. Girard, Ohio, tajnik A. Anžiček, 972 State St., Girorad, O.
Št. 20. Glencoe, O. tajnik S. Rebol, bor 5, Glencoe, Ohio.
Št. 21. Eveleth, Minn., tajnik J. A Ambrožič, 418 Pierce St. Eveleth, Minn.
Št. 22. Walsenburg, Pa. tajnik J. Cesar, box 253, Walsenburg, Pa.
Št. 23. Sublet, Wyo., tajnik M. Selan, bov 146 Sublet, Wyo.
Št. 24. St. Louis, Mo. tajnik P. Žvanut, 5323 Reber Pl., St. Louis
Št. 25. So. Bethlehem, Pa. tajnik G. Lavrič, 606 Central St.
Št. 26. Sheboygan, Wis., tajnik Frank Sepich 1127 So. 11 St.
Št. 27. Export, Pa. tajnik Joe Britz, SR. box 322, Export, Pa.
Št. 28. Little Falls, N. Y. tajnik M. Gorinšek box 439, Little Falls.
Št. 29. Kenosha, Wis tajnik A. Jurca 507 Hansen St., Kenosha, Wis.
Št. 30. Camp Shumway, Colo., tajnik A. Lipich, Camp Shumway.
Št. 31. Kokomo, Ind., tajnik J. Fohn, 2015 N. Morison St.
Št. 32. Indianapolis, Ind. tajnik V Batich, 932 Arnolda Ave.
Št. 33. Euclid, Ohio, tajnik V. F. Koller, Cut Rd Vine Sta.
Št. 34. Dunlo, Pa., tajnik L. Baudek, box 304, Dunlo, Pa.
Št. 35. Winterquarters, Utah, tajnik F. Markoshek, box 57, Winter quarters, Utah.
Št. 35. South Fork, Pa. tajnik A. Glavan, box 522, So. Fork, Pa.
Št. 37. Trommald, Pa. tajnik Fr. Lepan, box 274, Trommald, Pa.
Št. 38. Forest City, Pa., tajnik J. Čebular box 156, Vandling, Pa.
Št. 39. Aurora, Ill. tajnik J. Blažič, RR No. 4, box 75 Aurora, Ill.
Št. 40. Murray, Utah, tajnik Mike Žugelj RR No. 5, box 165 D, Murray, Utah.
Št. 42. Virden, Ill. tajnik J. Volkar, box 943, Virden, Ill.
Št. 43. New Duluth, Minn., tajnik J. Debelak, 1329 W. 99th St., New Duluth, Minn.
Št. 44. East Palestine, Ohio, tajnik J. Istenič 437 E. Martin St.
Št. 45. Frankofort Heights, Ill., tajnik J. Strukelj, box 543.
Št. 45. Smithdale, Pa. tajnik Joe Slapnik, box 21, Smithdale, Pa.
Št. 47. Pullman, Ill., tajnik F. Trsar, 11250 Stephensor Ave.
Št. 48. Barberton, Ohio, tajnik F. Poje, 807 W. Tuscarava Ave.
Št. 49. Farrel, Pa., tajnik A. Simčič, box 667, Farrel, Pa.
Št. 50. Dubuque, Iowa, tajnik A. Slabe, Dubuque College.
Št. 51. (Hrv.) Dunlo, Pa., tajnik Jos Kirčinič, box 373, Dunlo, Pa.
Št. 52. Buena Vista, Pa. tajnik N. Triller, box 93.
Št. 53. Peoria, Ill, tajnik M. Papič, 314 Easton Ave., Peoria, Ill.
Št. 54. New York, N. Y. tajnik L Muc, 29 Moujer St., Brooklyn, NY,
Št. 55. Miners Mills, Pa. tajnik J. Mihelič 35 W. Thomas St.
Št. 57. Gross, Kan. tajnik F. Homar, box 95.
Št. 58. Yale, Kan. tajnik J. Čokelj RR No. 8, Pittsburg, Kan.
Št. 59. Franklin, Kan. tajnik L. Karlinger, R No. 4. bx 86, Girard Kansas.
Št. 60. Frontenac, Kan. tajnik F. Erznožnik, box 410.
Št. 61. Ringo, Kan. tajnik J. Brlizg, box 173.
Št. 62. Breezy Hill, Kan. tajnik J. Homec, R No. 2, box 160, Mulberry, Kansas.
Št. 63. W. Newton, Pa., tajnik J. Langerholc, R No. 2, box 74.
Št. 64. Bridgeport, Ohio, tajnik M. Kos, RR No. 2, box F.
Št. 65. Somerset, Colo. tajnik M. Kruly, box 147.
Št. 66. (Ženska) Detroit, Mich., tajnica Helen E. Grilc, 938 Russel St.
Št. 67. Yukon, Pa. tajnik F. Kovach, box 114.
Št. 68. Carlinville, Pa. tajnik J. Pogačnik box 824.
Št. 69. Baltic, Mich. tajnik I. Cotič box G.
Št. 70. Irwin, Pa. tajnik A. Bachar, R No. 3, box 106.
Št. 71. Imperial, Pa. tajnik Fr. Troha, box 94.
Št. 72. Springfield, Ill. tajnik Jernej Urh, 330 W. Callhowen Ave.
Št. 73. Joliet, Ill. tajnik Val. Pirc, 319 Moen Ave.
Št. 74. Willock, Pa. F. Dolinar, box 112, Willock, Pa.
Št. 75. Auburn, Ill. J. Erjavec, box 78, Auburn, Ill.
Št. 76. Oregon City, Ore. Josip Šetina, 1702 - 16th St.
Št. 77. Jenny Lind, Ark. tajnik Frank Grilc, box 109.
Št. 78. Reading, Pa. Frank Šphar 381 N. River St.
Št. 79. Rock Springs, Wyo. John Dolinar, box 549.
Št. 80. Joe Chernach, Diamondville, Wyo., box 26.
Št. 81. Claridge, Pa. tajnik Anton Semrov box 884.
Št. 82. Broughton, Pa. tajnik Frank Demšar, box 303.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

21 (Nadaljevanje.)

Prvi jezdec je bil gospodar haciende. Na glavi je nosil širokokraj slamnik in oblečen je bil v fino belo srajco brez jopiča ter v baržunaste hlače z zaltimi gumbi. Jezdec na muli pa je bil kaplan na haciendi, spoštovanja vreden frančiškan v modri kuti. Glavo mu je pokrival širok, zelen klobuk, in jezdec je izgledal preje kot vojnik kot pa menih.

Gospodar je zrl z velikim ponosom na izmerna bogastva, ki so ga obdajala in katera je višje cenil kot pa zlato, nagromadeno v njegovih škrinjah. Menih pa je bil videti zatopljen v globoke misli, ki niso dopustile, da bi se oziral po bogastvih, razprostrtih po ravnini. —

— Pri svetem Julijanu, varuhu potnikov, — je rekel Don Avguštin, — skozi štiriindvajset ur, ko ste bili odsotni, sem se bal, da se vas raztrgali jagvarji ali da vas je požrlo kako močvirje z mulo vred.

— Človek ugiba in Bog ugane, — je odvrnil menih. — Res je, odpotoval sem za par ur, da na krščanski način pokopljem Joaquina, kateremu je bik preparal telo. Bil sem ravno pri tem, da blagoslovim zemljo, v katero so zagrebli reveža, ko je privihral kot blisk neki jezdec z razburjenim licem, ki me je prosil, naj pridem v stanovanje njegove matere ter čujem njeno smrtno izpoved. Prepotovati sem moral zopet deset milj. Nisem se mogel iznebiti mladega moža ter končno ugodil njegovi želji. Ali veste, kdo je bil?

— Kako naj bi vedel? — — je odvrnil Don Avguštin.

— Bil je Tiburcij, posinovljenec gambusina Marka Areljanosa. —

— Kaj? — Njegova mati je mrtva? Zelo žal mi je, kajti on je junaški mlad mož in jaz nisem pozabil, da bi mogoče brez njega umrli od žeje, jaz, moja hči in moji ljudje. Ali ste mu povedali, da je dobrodošel na haciendi del Venado, če je mogoče brez sredstev?

— Ne, kajti ta dečko je na smrt zaljubljen v vašo hčer, če vam smem to povedati.

— In kaj zato, če ga pa moja hči ne ljubi? — je odvrnil Don Avguštin. — Če bi ga pa ljubila, bi se smatral dosti bogatim, da iščem pri možu, ki se je tako odlikoval le moralične in telesne lastnosti, katere ima Tiburcij. Za zeta sem si vedno želel moža, ki bi bil lep, pameten in dosti pogumen, da brani te meje pred indijanskimi tolpami in vse to bi našel pri njem. Sedaj pa imam z Rosarito višje namene.

— In mogoče bi imeli prav, — je odvrnil menih zelo resno. — Kar sem uganil.... kar sem izvedel.... bi napravilo iz Tiburcija zelo zaželjivega zeta.

— Prepozno je, — je rekel gospodar. — Moja beseda je dana ter je ne bom jemal nazaj.

— Kljub temu pa moram ravno o njem govoriti z vami, — je odvrnil menih, — in naj je stvar kot hoče, mogoče vam ne bo žal, da ste me poslušali.

Oba jezdeca sta prišla medtem skozi ograjo ter do vnožja stopnjic, ki so vodile na široko verando in od tam v salon.

Salon je predstavljal veliko dvorano, ki je bila izvanredno hladna. Kitajske, izvrstno izdelane preproge so pokrivale tla iz kamena in še bogatejše izdelane zavese so krile okna.

Na veliki mizi sredi salona je bilo v velikih košarah vse polno južnega sadja.

— Ali pričakujete goste? — je vprašal menih ob pogledu na te priprave.

— Don Štefan Arečiza me je obvestil o svojem prihodu in odredil sem vse potrebno, da primerno sprejmem tako odličnega gosta. Sedaj pa povejte, Fran Jose-Marija, kar ste mi mislili povedati. —

Oba sta sedla v naslonjači, haciendero si je prižgal smodko in menih je pričel govoriti:

— Našel sem staro ženo, sedečo na kameniti klopi, pred vhodom v kočo. Privlekla se je do tjakaj, da pričakuje mojega prihoda.

— Bodite blagoslovljeni, oče moj, — mi je rekla. — Prihajate še ob pravem času, da čujete mojo izpoved. Z vašim dovoljenjem pa boste, medtem ko se odpočijete, poslušali kar hočem reči sedaj o nemu, katerega sem vedno smatrala za svojega sina, in kateremu zapuščam osveto, ko me več ne bo.

— Kako to, oče moj, — ga je prekinil Don Avguštin, — vi ste dovolili kršitev božje postave, ki pravi: — Osveta je moja, pravi Gospod!

— Zakaj pa ne? — je odvrnil menih. — Ali ne more v teh puščavah, v katerih ni nikakih tribunalov, vsakdo stopiti na njeno mesto?

Po tem kratkem opravičenju je nadaljeval menih:

— Sedel sem torej in poslušal. — Tvoj oče ni padel kot žrtev Indijancev, kot smo mislili, — je nadaljevala starka, ki se je obrnila proti Tiburciju. — Zadavil ga je njegov tovariš, da se sam polasti skrivnosti, katero bom takoj razodela, a le tebi samemu.

— Sam Bog, mati moja, — je rekel Tiburcij, — bi nam mogel poiskati moža, ki nam je vsem nepoznan.

— Samo Bog? — je vzkliknila udova z zaničljivim izrazom. — Ali je to govorica moža? Če pridejo Indijanci ter ukradejo živino, ali bo rekel pastir: — Sam Bog ve, kaj je postalo z njo? Ne, iskal bo in njegovo oko zna najti sled. Od danes naprej, ko te ne bom več potrebovala, boš storil kot pastir in našel boš morilca. To je zadnja želja žene, ki je varovala tvojo mladost in to željo boš izpolnil.

— Poslušen bom, mati, — je odvrnil mladi mož.

— Čuj, kar ti moram še reči — je nadaljevala. — Umor Areljanosa ni nikaka domneva, temveč resnica in naslednje mi je pripovedoval neki vakero (kravji pastir), ki se je vrnil iz okolice ob stran Tubaca. Par dni preje je srečal dva potnika. Eden teh je bil tvoj oče, drugega pa ni poznal. Vakero, ki je moral iti po isti poti kot onadva, je prišel vsled preiskave njih sledov do prepričanja, katerega mi je sporočil: — Ravno na mestu, kjer sta oba potnika prenočevala, je dokazovala potlačena in s krvjo orošena trava, da je bilo tam pozorišče strašnega boja. Krvavi sledovi so vodili do neke reke, v katero je morilec gotovo vrgel svojo žrtev. Ta žrtev je bil Marko. Vakero je še nadalje spoznal smer, v katero je odšel morilec in sicer po sledovih, katere je vtisnilo v pesek kopito njegovega konja. Konj, katerega je jahal dotični človek, se je pogosto izpodtaknil z levo prednjo nogo. Razventega pa je moral biti morilec v boju ranjen na nogi, kajti odtis ene noge je bil veliko globlji kot oni druge, kar dokazuje, da je v zadnjem času šepal.

Don Avguštin je pozorno poslušal ta dokaz čudovite bistroumnosti njegovih rojakov, katero je že večkrat imel priliko občudovati. Menih pa je nadaljeval:

— Čuj me, — je zopet pričela umirajoča. — Prisezi mi, da boš maščeval Areljanosa in v povračilo za to boš tako bogat, da bodo tvoje želje ugodno sprejete tudi od najboj bogatih in ponosnih deklic in če bi bila to tudi hči Dona Avguština, katero ljubiš, kot sem opazila. Danes misliš lahko nanjo brez neumnosti, kajti postaneš lahko prav tako bogat kot njen oče. Govori: — Ali prisegaš, da boš povsod zasledoval morilca Areljanosa?

— Prisegam, — je odvrnil Tiburcij.

— Nato, — je končal menih svojo povest, — je izročila stara žena svojemu sinu papir, na katerem je zaznamoval Areljanos pri svojem odpotovanju pot, po kateri je hotel iti sam.

— Z zakladi, do katerih ti bo pripomogel ta list, — je nadaljevala umirajoča, — si boš lahko pridobil celo hčer podkralja. Sedaj, moje dete, ko imam tvojo prisego, pa pusti, da se izpovem temu svetemu možu. Sin ne sme slišati izpovedi matere.

Menih je opisal s par besedami smrt starke ter nato dostavil:

— Vidite, Don Avguštin, to me je dovedlo do besed, da bi bil Tiburcij Areljanos, čeprav nepoznanega izvora, vendar zelo dober snubač za lepo Rosarito.

(Dalje prihodnjič.)

Drobno

Ameriška pomoč.

6. avgusta je bil pri deželni vladi v Ljubljani sestanek, ki so se ga udeležile štiri zastopnice ameriških društev za varstvo otrok. Gospodična Malvina Hoffman, podpredsednica odbora za obnovo jugoslovan. dežel v New Yorku, njena asistentinja gospodična M. L. Emmet, gospodična C. Aborn, nadzornica otroških vrtcev in otroških domov iz Bostona in gospodična M. Moore Orr., njena asistentinja, so obljubile na tem sestanku najizdatnejšo pomoč Amerike vsem napravama v Sloveniji, ki se pečajo z varstvom otrok in mater. Sestanek je vodil ministerijalni tajnik dr. Frane Škaberne, ki je navzočim zastopnicam Amerike v njihovem materinjem jeziku raztolmačil vse potrebe naše bedne dece. Upamo, da bodo ameriške žene v najizdatnejši meri poskrbele za stvari, ki nam najbolj primanjkujejo, ker so pokazale izredno veliko zanimanje za vse naše naprave glede oskrbe mladine.

Zopetna zaplemba zlata.

Ponoči 5. avgusta je jugoslovanska finančna straža zopet zaplenila v Špilju večjo množino zlata, ki so ga nameravali vtihotapiti v Nemško Avstrijo. V vlaku št. 35, ki vozi v smeri Špilje-Gradec, so našli v vozu I. razreda težak zavoj, ki je tehtal več nego 20 kg. V zavoju so se nahajali sami dukati, in sicer turški zlati funti infrancoski franki. Ko je finančna straža poizvedovala po vlaku, kdo je lastnik, se ni nihče oglasil. Davčna oblast je denar preštela in naštela 1060 komadov turških funtov v zlatu, 4230 komadov po 20 frankov v zlatu, 442 komadov po 10 frankov v zlatu, skupaj tedaj 88,820 frankov v zlatu.

Naliv in poplava.

V nedeljo, dne 3. avgusta popoldan se je nad gornjim delom županije Sv. Martina na Štajerskem utrgal oblak. Dež je lil s tako silo, da je bila mahoma vsa okolica v vodi. Najhujše so prizadete občine Spodnji in Gornji Duplek, Korena in del Sv. Martina. Pred vasjo Sp Duplek je tekla voda meter visoko nad okrajne cesto. Ravnotako tudi nižje od Gornjega Dupleka. Valovi so poplavili celo ravnino, odnesli snopje z njiv in sploh ugonobili mnogim posestnikom vse poljske pridelke. Koruza je od naliva popolnoma zbita k tlam, oves pa izluščen. Škoda je zelo velika.

Zahteve belgrajskih pekov.

Pekovski delavci v Belgradu so preložili spomenico, kjer zahtevajo odpravo nočnega dela in vsak teden 36 ur prostega časa za počitek. Tako bi se v pondeljek pričelo delo ob 6. uri popoldne, vsled česar bi bil Belgrad do torka zjutraj brez kruha.

Popotniki,

ki potujejo preko Italije, morajo za vsak popotni list plačati takse 5 lir.

KMETIJE V MISSOURI.

Priložnost kupiti v tem okraju nekaj kmetij v velikosti od 40 do 160 akrov med Slovenci po zmernih cenah.

3400 akrov najfineje ravnine, 800 akrov polja, drugo gozd, začnem prodajati na drobno po 80 akrov in večTa zemlja ni bila nikoli na prodaj na male kose. Kos leži ob glavni železnici zraven mesta z 2500 prebivalci ter je prost vsake povodnji v največjem deževju. Zemlja je črna in temno rujava peščnata ter je vrste, katera se prišteva med najboljše za kmetijstvo. Rodovitnost se ceni po pridelkih. Kdor želi dobro zemljo po zmernih cenah, ne sme zamuditi, da jo vidi, dokler ni prodana. Slovenci so naseljeni tukaj 10 let, in vsakdo se lahko prepriča o napredku, ako pride v te kraje. Raste in uspeva vse, kar si kdaj videl, in precej, kar nisi nikoli videl rasti. Vsa žita, trave, detelje, koruza, oba krompirja, fižol, buče, dinje, tudi pavola se prideluje z uspehom. Vse vrste sadje in grozdje; jagode rode najbolje. Kokoš, prašič, mula in goved so izvir precvita kmetom v tej deželi. Kokoš plača kmetu v Missouri več letno kot vsi rudokopi v Colorado, Utah in Nevada. Po izkušnjah izjavljam, da je tukaj vsaj tako ugodno za kmetijstvo, kakor kjerkoli v Ameriki. Za lenuhe ni ta dežela, za pridne in izkušene kmete je pa precej dokazov med tukajšnjimi Slovenci, kaj se dá napraviti.

Pojasnila daje:

F. GRAM,

(29-30—8) Naylor, Mo

PROŠNJA.

Podpisani sem dobil od Frančiške Kolar pismo, v katerem me prosi, naj poizvem, če je bil njen pokojni mož Vincenc Kolar kje zavarovan in če je zapustil kaj denarja. Pokojnik je baje spadal k ZSZ in k SDPZ. Žena se nahaja v veliki potrebi. Bolehna je, ima dva otroka ter še 2000 kron dolga. Gotovo bodo tajniki tako prijazni da bodo sporočili bodisi meni: Math. Kasic, 229 Lisings St., Peoria, Ill., bodisi ženi: Frančiška Kolar, pošta Trebnje, Dolenjsko, Jugoslavia.

(30-8—2-9)

IŠČEM SLUŽKINJO,

ki zna gospodinjiti. Imam tri otroke v starosti od treh do sedem let ki bi skrbela za otroke in opravljala hišna dela. Za plačo se dogovoriva pismeno. Če katero veseli, naj se oglasi, da ne bom primoran oddati otroke v sirotišnico. — Frank Drab, Wyano, Pa.

(30-8—3-9)

POJASNILO.

Kadar rabite ure ali kake druge ... ali prave s- polne glasne Columbia gramofone in hrajske plošče, obrnite se na vašega rojaka IVAN PAJK, 36 MAIN STREET, CONEMAUGH, Pa. Dobili boste pošteno blago in se ne boste kesali za vaš denar.

PRIŠEL SEM PO ... !

"COSULICH" ČRTA

DIREKTNA POT V PATRAS IN TRST.

Potniki se lahko izkrcajo v tem ali onem pristanišču.

Parnik ARGENTINA krog 4. septemb.
" BELVEDERE krog 23. sept.
" PRES. WILSON krog 30. sept.

Parniki odhajajo s pomola 7, 41. St., Brooklyn.

Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:

PHELPS BROS. & CO.
GENERALNI ZASTOPNIKI
17 Battery Place, New York.
Telefon: 550 Whitehall

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike in v stari domovini žalostno vest, da je nas za vedno zapustil moj ljubi soprog in oče šestih nedoraslih otrok

JOHN PAHULE.

Ranjki je bil doma iz Dolenje vasi pri Ribnici na Dolenjskem. V Ameriki je bival 21 let in vedno v mrzli severni Minnesoti. On je bil pravi katoličan in kot tak je bil spreviden s sv. zakramenti za umirajoče. Bil je mož vzuden in čislan tako med svojci kakor med tujerodci. Delal je vedno v rudokopih, kateri mu pa niso več ugajali; vedno je govoril, da se bo podal v kakšne gorke kraje. Pričel ga je boleti zob ter si ga je šel zdreti v bližnje mesto Ely, Minn., toda medpotoma se je prehladil ter zadobil močne otekline in po hudih mučnih 14dnevnih boleznah je nas za večno zapustil dne 26 maja 1919.

Njegova žalostna zdolaj podpisana soproga naznanja, če je komu kaj dolžan, da naj se zglasi pri njej osebno: na pisma se ne ozira.

Prav lepo se zahvaljujem vsem, ki so ga obiskali v bolezni in na mrtvaškem odru ter me tolažili v mojih bridkih urah. Še enkrat lepa hvala vsem!

Žalujoči ostali:

Mary Pahule, soproga.

Mary, Ursula, John, Fred, Edward in **Tony,** otroci.

Box 1257. Soudan, Minn.

(30-8—3-9)

Želim izvedeti za naslov PETRA LESEC. Doma je iz sela Mišlak, občina Severin na Hrvatskem. Pred 25. leti je bival v Michiganu, Šventana (?). Po okolščinah sem izvedel, da se nahaja sedaj na farmi v Georgiji. Prosim cenjene rojake, če je katerem znan njegov naslov, da mi ga javi, za kar mu bom iz srca hvaležen, ali naj se mi pa sam oglasi na naslov: John Brula, Box 1121, Soudan, Minn.

(30-8—3-9)

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj prijatelj JAKOB CHESNIK. Doma je iz vasi Palčje pri Šent Petru na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, da ga opozore, da ga iščem, ker on ne zna sam čitati, ali naj mi pa kdo pošlje njegov naslov, za kar bom dotičnemu hvaležen. — Mike Chesnik, Box 134, Somerset, Colo.

(30-8—3-9)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

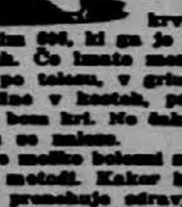

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 25-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Ehrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezе.

Vse moške bolezni zdravim po najnovejši metodi. Kakor hitro opazite, da vam pramanjkuje zdravja, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo ... ozdravim v ... času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne, ob nedeljah od 8. zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH.

Rad bi izvedel za ANTONA ROZMAN. Pri meni ima pismo iz starega kraja, ki je zanj velikega pomena. Piše ga John Bobnar. Oglasi naj se na: Math. Golob, Box 669, Leadville, Colo.

(30-8—2-9)

Iščem svojega brata JOSIPA STURM, doma iz Gradišča na Primorskem. Dne 6. oktobra 1917 je stopil v ameriško armado in takrat se je nahajal v Cumberlandu, Wash. Bil je pri 162. infanterijskem polku v Franciji. Slišali smo, da je prišel nazaj 24. decembra 1918 in je bil ranjen na bojišču. Ne vemo, če je še živ ali mrtev. Prosim cenjene rojake, da mi kaj sporočajo o njem, če kateri ve, ali naj se sam oglasi svojemu bratu: Andrew Sturm, 529 W. Front St., New Philadelphia, O.

(29-8—2-9)

Iščem FERDINANDA LIPOVEC, doma iz Makovega hriba, občina Čabar, Hrvatska. Tukaj ima pismo iz starega kraja od svoje žene. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam javi, da mu pošljem njegovo pismo. — Frank Ožbolt, Forest, La.

(29-30—8)

Radi bi izvedeli, kje se nahajata FRANK RAZUGAR, podomače Udamčev od Sv. Križa nad Jesenicami, in njegov prijatelj JOHN ROBIČ, podomače Gemonov iz istega kraja. Za njun naslov bi radi izvedeli. Mary Klinar in Sidonia Pristov, 972 Jenne St., Kenosha, Wis.

(29-30—8)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ALOJZIJA VEHAR in sestre IVANE TRPIN. Brat se je nahajal v Wyomingu in sestra v Montani pred tremi leti. Ker jima imam poročati žalostno vest o smrti naše drage matere in več zanimivih stvari, ki sem jih dobil iz stare domovine in katere so posebno za brata največje važnosti, zato prosim, da se mi javita. — Anthony Vehar, Box 2, Bannock, Ohio.

(28-30—8)

Kje je moj prijatelj JOHN RUPAR? Doma je iz Zminca pri Škofji Loki. Prosim cenjene rojake, kdor ve za njegov naslov, naj ga mi blagovoli naznaniti, ali pa če sam bere ta oglas, naj mi piše na naslov: Peter Dolenc, Lynch Mines, Ky.

(28-30—8)

Rad bi izvedel za naslov mojega botra ANTONA PETROVC. Doma je iz Lučen na Gorenjskem. Nahajal se je nekje v Reliance, Wyo. Prosim cenjene rojake širom Amerike, ako ve kdo za njegov sedanji naslov, da ga mi naznani, ali pa če sam bere ta oglas, naj se mi javi na sledeči naslov: Joseph Sušnik, 605 Grand Ave., Racine. Wis.

(28-30—8)

PRIPOROČILO.

Naznanjam cenj. odjemalcem, da sem dobil pravkar jesenske in zimske vzorce za suknje in obleke. Ogledate si jih lahko vsak čas v moji trgovini. Se priporočam. — Andrew Jare, 1113 East 61. St., Cleveland, Ohio. (26-8—2-9)

IŠČEM DOBRE DOGARJE.

Imam dober les v Texas, ki leži visoko, dobra studenčna voda brez močvirja ali povodnji. Plačam najboljše cene in imam dela za tri leta.

Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

Podpisana bi rada izvedela, če kdo kaj ve o mojem bratu JANEZU UNETIČ. Mati mi je pisala iz starega kraja, da je nekje v ujetništvu na Angleškem. On je bil vojak v stari Avstriji pri 17. polku, vojna pošta 32. Če kdo izmed rojakov kaj ve, naj mi poroča, za kar mu bom zelo hvaležna. — Miss Anna Unetich, 1156 East 71. St., Cleveland, O.

(29-8—2-9)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata JURIJA ŽOT, podomače Kočevarjev iz Rakitne pri Borovnici. On biva že več let v Clevelandu, Ohio. Jaz sem bil pri njem pred 9. leti, potem pa se je nekam preselil in zdaj ne vem za njegov naslov. Zatorej prosim cenjene rojake, če kateri ve za njega, da mi naznani njegov naslov, ali če sam čita, prosim, da se sam oglasi svojemu bratu, ker mu imam nekaj važnega sporočiti. — Frank Žot, Box 24, Norwich, McKean Co., Pa.

(29-8—5-9)

Rad bi izvedel za svojega brata ANTONA MALI, doma iz vasi Sela, občina Trebelno, Dolenjsko. Pred 4. leti se je nahajal v Jolietu, Ill., in tudi v South Chicagi, Ill. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali pa če je mogoče, naj se sam oglasi svojemu bratu Franku Mali, 345 Florida St., Milwaukee, Wis., ali pa svojemu bratrancu Antonu Mali, 717 Milwaukee Street, Milwaukee, Wis.

(28-30—8)

Iščem svojega brata JOHNA GROZNIK, doma iz Višnje gore na Kranjskem. Ker že več let nisem nič čul od njega, bi zelo rad, da bi se mi zglasil, ker mu ima sporočiti važne reči iz starega kraja. Umrl mu je oče pa se ga išče zaradi dedščine. Pet dolarjev dobi nagrade, ako kateri rojakov ve za njega ter mi naznani njegov pravi naslov. — Ignace Groznik, 24 Main St., Conemaugh, Pa. (28-30—8)

IŠČEM

dobrega mesarskega pomočnika. Prednost ima, kateri je izučen v starem kraju. Mora znati dobro angleški jezik in dobro meso sekati. Dobra plača, delo lahko, takoj nastopi. — Ernest Hummer, Box 33, Brewster, Ohio.

(28-30—8)

Rojakom v Cleveland, in sploh v državi Ohio naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potnik

Mr. JANKO PLEŠKO,

ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati praveveljavna potrdila. Rojake prosimo, da mu gredo na roke.

Upravništvo Glas Naroda

Dr. LORENZ **644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.**

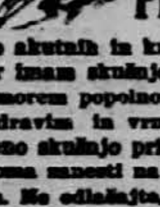

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

....Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, zlatenico, revmatizem, katar, zlato žilo, naduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. ...